

KALEJDOSZKÓP ALEIDOSCOPE

*„Nincs más haza, csak az anyanyelv...”
(Márai Sándor)*

corvina

MOBILE

Available on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play

THE LARGEST HUNGARIAN CANADIAN
COMMUNITY ADVERTISING NETWORK

416-638-3431

DOWNLOAD FREE APPLICATIONS
WWW.CORVINADIRECTORY.CA

Mobile application

iPhone / iPad / Android

Always in your hand

Always up-to-date

Prompt dialing from application

Easy to save phone numbers

Increase your ad's value with logo,
short video of your business

Tom's Place

Established 1958

416-596-0297
toms-place.com
190 Baldwin St.
Kensington Market
Just west of Spadina
M-W 10-6
Th-F 10-7
Sat 9-6
Sun 12-5

Tom's Place and the Mihalik family have strong Hungarian roots but at the same time are very proud Canadians. Pictured above is Tom Mihalik, with his son Tom Jr., both ready to serve you at Tom's Place. Established in 1958, Tom's Place now offers the biggest selection of suits in North America, all at great prices.

Please visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.
Conveniently located in Kensington Market.

*Designer
Men's & Women's
Clothing for
Over 50 Years*

facebook.com/TomsPlaceTO

SZERKESZTŐI GONDOLATOK HELYETT

Találkoztam egy magyar fiatalemberrel. Magas volt, atletikus, okos és jóképű. Könnyű volt eltársalogni vele, sokkal könnyebben megnyílt, mint a vele egykorú többi tizenéves. Szerencsésebb helyzetben is volt, mint kortársai: még középiskolai programját is maga állíthatta össze, mert ez külön előjogként kijárt neki mint a magániskola dédelgetett hallgatójának – évi CA\$10.000-t fizetett tandíjként a kiváló kanadai tanintézménynek. De nem volt boldog, mert bentlakó volt, és nem kapott kocsit a szüleitől, így a kanadai gazdag iskolatársaknál kevesebbnek érezte magát. Pedig nagyon szerette, ha irigyelik. Elmondta, hogy otthon, Budapesten, nagyon jó volt, mert mindenki irigykedett a Rózsadombon levő luxuslakásukért, az elegáns kocsikért, a külföldi utakért, mindenért, amire az átlag magyar családoknak nem futotta. Megtudtam tőle, hogy ki volt a legjobb barátja, hogy a család vagyonát egy hajdani koncepció per alapozta meg, amelyben a nagypapája ügyész volt – és sajnálnom kellett volna, hogy Kanadában másodrendűnek képzel helyzete gyomorfekélyt okozott neki... Amikor Orwell 1984 c. könyvének tárgyalásakor véletlenül utalást tettem arra, hogy a kommunizmus torzulásai a szerzői víziókat igazolták, idegesen leintett, hogy ne viccelődjünk... (Nos, emlékszünk a székelly emberre, aki a zsiráfot elintézte egy ötletes fordulattal: Ilyen állat nincs es!)

Azóta eltelt néhány év. Az is elképzelhető, hogy egykori fiatal ismerősöm már valamelyik politikai párt ifjú titánja, aki választási kampányok zajos zűrzavaraiban keresi magának az irigylésre méltó pozíciókat, mert ő csak úgy lehet boldog, ha másokat felülről lefüyülhet.

Az április 6-át megelőző és követő baloldali-liberális stb. circuszok minduntalan ezt a bíborban született, egyébként nagyon jó irányba is induhatott-volna gyermeket juttatják eszembe...

Dancs Rózsa

TERJESSZE LAPUNKAT!

MŰVELTSÉGE GAZDAGODIK, HA
AZ ÉSZAK-AMERIKAI MAGYAR DIASZ-
PÓRA EGYETLEN, KÉTNYELVŰ,
SZERVÁTIUSZ JENŐ-DÍJJAL
KITŰNTETETT KULTURÁLIS
FOLYÓIRATÁT OLVASSA!

Kéziratokat és más, közlésre szánt anyagot csak elektronikus postán fogadunk el. A folyóiratban megjelenő írások tartalmáért kizárólag a szerzők felelősek.

We accept manuscripts, pictures, etc. by e-mail only.
The opinion expressed in this publication are
not necessarily those of the publisher.

TARTALOMBÓL - CONTENTS

GYÖZTÜNK! Orbán Viktor győzelmi beszéde 2014. április 6-án	2
Dancs Rózsa: Költészet Napja Turek Miklóssal	4
Dsida Jenő: Hálaadás (vers)	6
Baer / L. Wolfe Gilbert: My Mother's Eyes	6
Varga Gabriella: Emlékezés és szolidaritásvállalás Kanada-szerte	7
Czékmán Balázs: A megújulás illata: szárba szökkenő programok Brit Columbiában	11
V. Ország György: Hunor füttyülni tanul	12
Nagy Lajos: Kőrösi Csoma Sándor és családja az anyakönyvek tükrében	13
Alexander Csoma de Körös	14
Balassi Bálint: Borivóknak való (vers)	15
Sík Sándor: Keresztút (részletek)	16
A Jakab Antal Keresztény Kör sajtóközleménye	18
Varga Gabriella-Vencser László: Megalkuvás nélkül (részlet)	19
Csíksomlyói legenda	20
Csíksomlyó éneke	21
Stephen Beszedits: Hungarians in the American Civil War	22
Bácsalmási István: Utazás és kereskedelem	23
Stephen Bácsalmási: Travel and Trade	23
In Memoriam K. Jakab Antal	25
Józsa Zsuzanna: Zarándokúton Medjugorjében	26
Dsida Jenő: Pünkösdi várakozás (vers)	27
Kisimre Ferenc: Az Úr csodásan működik	28
Polgár Edina: A Torontói Főkonzulátus újra megnyitotta kapuit a kanadai magyarok előtt	30
Áprily Lajos: Virág-ének (vers)	32

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA\$65.00/year; Foreign: US\$75.00/year

Publisher: **Kaleidoscope Publishing**

Elnök - **Telch György-George** - President

Főszerkesztő - **Telch-Dancs Rózsa** - Editor-in-Chief

Szerkesztés, fordítás - **Turóczy Tamás** - Editor, Translator

Terjesztés - **Turóczy Katalin** - Subscription

Munkatársak: Bácsalmási István, Kaslik Péter,

Miska János, Sándor Mary, Veszely Ferenc

122 Silas Hill Drive, Toronto, ON, M2J 2X9, Canada

Tel.: 416-491-4631; Fax: 416-491-9661

E-mail: **rozsadancs@yahoo.ca**

Copyright © Kaleidoscope Publishing

*No part of this publication may be reproduced by electronic means,
photocopying or otherwise, without written permission from the
publisher, excepting brief quotes for the purpose of review*

***KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy
Lexikona helyesírását követi**

GYŐZTÜNK!

ORBÁN VIKTOR GYŐZELMI BESZÉDE 2014. ÁPRILIS 6-ÁN

Jó estét kívánok!

Engedjék meg, hogy tisztelettel és szeretettel köszöntsem Önöket, és most néhány szót szólhassak Önökhöz. Először is, amikor a végeredmény láthatóvá vált, az első utam Szabad Györgyhöz, az első szabadon választott parlament elnökéhez vezetett. A fiataloknak mondom: ő vezette az ellenzéki kezek által tárgyalásokat Antall József mellett. Ugyanis, tisztelt Hölgyeim és Uraim, ez a választás egy szabad országban történt, és a személyes tiszteleten túl fontos, hogy megköszönjük az előttünk járó nemzedéknek, hogy lehetővé tette, hogy ma szabad országban választhassunk. Megköszönjük a szüleinknek és a nagyszüleinknek, hogy kibírták a kommunizmust, és 1990-ben, amikor lehetett, megdöntötték azt. Engedjék meg, hogy a mai nap legfelemelőbb és legfontosabb tényére is ráirányítsam az Önök figyelmét, ugyanis a külföldi magyarok ma szavazhattak először velünk együtt. Hála nekik, hogy megengedte, hogy ez is megtörténjen.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kellő alázattal és méltósággal, ahogy illik hozzánk, mondjuk ki: minden kétely és bizonytalanság eloszlott, győztünk! De nem is akárhogy győztünk: olyan átütő erejű győzelmet arattunk, amelynek a jelentőségét itt ma este még fel sem tudjuk mérni. Hogy ezt az eget rengető győzelmet megérdemeltük-e, nem tudhatjuk – ezt majd a Jóisten eldönti –, de hogy megdolgoztunk érte, az egészen biztos. Még zajlanak a számolások, de egy dolgot biztosan mondhatunk: a Fidesz és a Kereszténydemokrata Néppárt európai rekordot ért el, az európai pártok között a legnagyobb arányú támogatást gyűjtötte be. Egy Európa-rekord. Ez egy olyan tény, amely feljogosít bennünket, hogy kimondjuk, sőt nemcsak hogy kimondjuk, hanem büszkének is legyünk rá, hogy Magyarország ma a legegységesebb nemzet Európában.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mi, magyarok jól hallhatóan kimondtuk: Magyarország újra olyan hely, ahol érdemes élni, dolgozni és családot alapítani. Kimondtuk, hogy nem fordulunk vissza, a nemzeti együttműködés elsöprő támogatást kapott. Ezzel az elmúlt négy év vitáit a választók egyértelműen lezárták. Megerősítették a munkahelyteremtés, megerősítették a családtámogatás, és megerősítették a nemzeti függetlenség politikáját. Két dologra mondtak nemet. Először is nemet mondtak a gyűlölködéssre, azt üzenik, a gyűlölet nem pálya. És, tisztelt Hölgyeim és Uraim, a magyarok nemet mondtak az Európai Unióból való kilépésre is. Megerősítették, hogy Magyarországnak az Európai Unióban van a helye, de csak akkor, ha van erős nemzeti kormány.

És akkor mondjunk együtt többeknek is köszönetet. Mondjunk köszönetet a magyar választópolgároknak, akik elmentek választani függetlenül attól, hogy kire adták a voksukat, mert azzal, hogy részt vettek, kiálltak a magyar demokrácia mellett. Köszönet érte! Mondjunk köszönetet a kitartásért, az elkötelezettségért azoknak, akik a Fidesz – Kereszténydemokrata Néppárt jelöltjeire és listájára szavaztak. Köszönjük a biztatásukat, köszönjük az imáikat, és köszönjük a szavazataikat is. Mondjunk köszönetet a bajtársaknak, az önkénteseknek és a segítőknek áldozatos munkájukért, ma több mint 100 ezer ember dolgozott azért, hogy ma itt együtt örülhessünk. És, tisztelt Hölgyeim és Uraim, mondjunk köszönetet valamennyiünk családtagjainak, hogy támogattak bennünket, és türelmesek voltak. Mindenkinek sokat kellett kiállnia és kibírnia, de talán a legtöbbet a feleségemnek. Köszönöm neki!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Büszke vagyok, hogy megbízást kaptam a munka folytatására, és ígérem Önöknek, hogy minden nap azért fogok dolgozni, hogy Magyarország nagyszerű hely legyen. Új és nagyszerű korszak kapujában állunk mindannyian. Arra hívom Magyarországot polgárait, lépünk be ebbe az új és nagyszerű korszakba együtt. Azt is tudom, tisztelt Hölgyeim és Uraim, hogy csak együtt juthattunk el ideig, és tudom, hogy csak együtt lehetünk újra sikeresek, mi több: még azt is tudom, hogy csak együtt tehetjük ismét nagygyá Magyarországot.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Győztünk, és a mi esetünkben ez azt jelenti, hogy miután győztünk, ezután még többet dolgozhatunk. De azt is tudjuk az elmúlt négy évből, hogy van erőnk, hogy ezt a munkát elvégezzük. Hála nekik, hogy megengedte, hogy ez is megtörténjen. Hála nekik, hogy megengedte, hogy ez is megtörténjen.

Hajrá Magyarország, hajrá, magyarok!

GRATULÁLTUNK ORBÁN VIKTORNAK

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Engedje meg, hogy mint olyan magyar állampolgár, aki nek először adatott meg az életében, hogy szavazhasson, hogy a magyar nemzet sorsformáló döntésében részt vehessen, gratuláljak Önnek és a Fidesz-KDNP minden tisztségviselőjének a csodálatos választási győzelemhez.

Elmondhatom – és nemcsak a magam, hanem két gyermekem és több ezer, az anyaországtól leszakított területen élő honfitársam nevében -, hogy születésünk óta az volt a legnagyobb, legmagasztosabb pillanat, amikor először érezhettük meg valóságosan is, hogy „Magyarnak lenni jó!”, ahogy Tőkés László püspök egykor megfogalmazta. Bölcsőnk első billenésétől addig a pillanatig, amikor átvehettük a honosítási okiratot és mostanig, amikor első voksunkat leadhattuk, szívünkben-lelkünkben, nyelvünkben mindig magyarok voltunk.

Magyarok voltunk mindig, azok voltak apáink, nagyapáink - de másodrendűek! Másodrendű polgárok szülőföldünkön, másodrendűek az anyaországban, és világvándorlásunk is ezt az érzést mélyítette el bennünk. Kellott egy olyan történelmi fordulat, mint a négy évvel ezelőtt elért áprilisi kétharmados győzelem, kellett az Önök kormánya, amelyik megszavazta azokat a nemzetegyesítést célzó törvényeket, amelyek tetőzése a világ magyarsága számára az egyszerűsített honosítás és most, a választásokon való részvételi lehetőség.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A 16 éves Kaleidoszkóp-Kaleidoscope c. kétnyelvű kulturális folyóirat hasábjain változatlanul terjeszteni fogjuk nemzeti kulturális örökségünk értékeit, ápoljuk anyanyelvünket, és gyermekeinkben, unokáinkban fenntartjuk azt az igényt, hogy bármikor haza térjenek és bekapcsolódjanak abba a munkába, amelynek célja – Miniszterelnök úr megfogalmazása szerint -, hogy Magyarország "nagyszerű hely" legyen, és hazánk ismét nagyvá váljék.

Isten áldását kérem Magyarországra, Miniszterelnök úrra és az új magyar kormányra,
üdvözlettel:

Telchné Dancs Rózsa
kiadó-főszerkesztő, Kaleidoszkóp-Kaleidoscope

AZ ORSZÁGGYŰLÉS ELNÖKE

Telchné Dancs Rózsa részére

Ikt. sz.: OET/265-2/2014

rozsadancs@yahoo.ca

Tisztelt Telchné Dancs Rózsa Asszony!

A 2014. évi országgyűlési választások alkalmából írt gratuláló sorait köszönettel megkaptam.

Az Önök és sok honfitársunk erkölcsi és politikai támogatása, erőt adó biztatása nélkül mindez nem sikerülhetett volna.

Jókívánásait megköszönve jó egészséget kívánok Önnek!

Budapest, 2014. április „23”.

Tisztelettel köszönti:

Kövér László

JUHÁSZ GYULA

CSODÁLATOS NAPOK...

Csodálatos napok! Magára lelt a lelkünk,
Mely meddő és beteg békében veszni tért,
Ó első, legnagyobb és tiszta győzedelmünk,
Meglelte a magyar szavát, szívét, hitét!

Rákóczi-induló! Ott zeng ma lelkeinkben,
Mint föltámadt erő, mint újult diadal
S békülten néz reánk az égből a nagy Isten:
Ez áldott nép enyém, e hú, e szép, magyar!

Ó hol van már a bús, fásult és léha szellem,
A fanyar Budapest, a már-már idegen?
Az ország szíve ma a *világ* szíve, melyben
Ott dobban a dicső Világtörténelem!

Fenséges nagy napok! Új csillagok születnek
S a régi csillagok új lánggal fénylenek.
Vonuljatok dalos, harcos, népregimentek,
Új törvényt vés Klió és új történetet!

Ma forróbb lett a csók és fénylőbb a tekintet,
Ma zengőbb az ige és a világon át
Egy igazabb Jövő érctrombitái zengnek
S e Jövő őrei ti vagytok, Katonák!

Polgár Edina fotói

DANCS RÓZSA

KÖLTÉSZET NAPJA TUREK MIKLÓSSAL

József Attila születésnapja, április 11., a magyar irodalom legjelesebb napja, mondta Turek Miklós színművész torontói beköszöntőjében. Turek a Magyar Költészet Napjára *Nappal hold két bennem...* címmel összeállított monodrámáját hozta el Észak-Amerikába József Attila életéről és költészetéről. Torontóba a Paraméter Klub meghívására érkezett.

József Attiláról minden irodalomkedvelő sajátos képet őriz magában, hiszen aki verseivel találkozott, még akkor is lelkébe-szívébe zárt egy-egy sort, képet, ha nem tanulta meg az egész költeményt könyv nélkül. Mert József Attila – Pilinszky szavaival – „Mozarti tehetség volt: a legbonyolultabb és a legegyszerűbb, a legmélyebb és a legtörékenyebb, a leg súlyosabb és a legáttetszőbb”, aki „Mikor meghalt, nem volt semmije. És ma... egész világ a birtoka: fűszálak és csillagok, sőt a szótár egyes szavai, amiket büntetlenül senki többé el nem vehet tőle.”

Turek Miklós a költő elképzelt utolsó éjszakájába sűrítette a tragikus költői életművet. A szeretet után sikoltó ember kétségbeesett gyötrelmét visszhangozta az eszmélkedés első pillanatától az *Eszmélet* utolsó percéig, amelyre pontot a vacogó csöndbe becsörömpölő vonat vetett. A költővel szinte a meghasonlóság azonosuló színész latinovitsi magaslaton mondta bele a hallgatók-nézők szívébe, hogy „nagyon fáj”: fáj az, hogy „összevegyült a novemberi est hidegével/ ben nem a lassúdan s alig oldódó szomorúság.” (*Drága barátaim...*), fáj, hogy „A semmi ágán ül szívem,/ kis teste hangtalan vacog,” (*Reménytelenül*) és fáj a mama hatalmas emberi erőfeszítésének kései felismerése. És hogyne fájna, kibíratatlanul, hogy „Nincsen apám, se anyám,/ se istenem, se házam,/ se bölcsöm, se szemfedőm,/ se csókóm, se szere-

tóm.” (*Tiszta szívvel*), még akkor is, ha hetykén megüzenheti a költeményével haltatlanná tett senki-Horger Antalnak, hogy „Én egész népemet fogom/ nem középiskolás fokon/ taní-/ tani!” (*Születésnapomra*). A levegőért-szabadságért-szeretetért gyöttrődő elme végső elborulása előtt is még reméli, hogy „Emberek, nem vadak -/ elmék vagyunk! Szívünk, míg vágyat érlel,/ nem kartoték-adat.” (*Levegőt*)

A meg-megingó lélek tudja, hogy „Kit anya szült, az mind csalódik végül,/ vagy így, vagy úgy, hogy/ maga próbál csalni./ Ha küzd, hát abba, ha pedig kibékül,/ ebbe fog belehalni.” (*Kései sirató*), de még erőt próbál meríteni abból, hogy noha „bűnös vagyok, nem vitás”, „az isten itt állt a hátam mögött.” A végső leszámolás előtt még reményt képzel bele a magára- maradttságba, „Álló Istenem/ lenézett rám és nem emelt föl engem./ Ez a szabadság adta értenem,/ hogy lesz még erő, lábraállni, bennem./ Úgy segített, hogy nem segíthetett./ Lehetett láng, de nem lehetett hamva./ Ahány igazság, annyi szeretet./ Úgy van velem, hogy itt hagyott magamra.” (*Az Isten itt állt a hátam mögött...*) Amint tudjuk, hiába minden, mert akiben „Nappal hold két... s ha kinn van/ az éj – egy nap süt” odabent, annak nincs irgalom...

Turek Miklós versszínháza észrevétlenül változott át egyfajta imádságos verskápolnává, szentéllé, amelyben mármár alig éreztük a különbséget a versalany és a versmondó között, nyújtottuk volna utána a kezünket, hogy félrerántuk a zakatolva, szágulva közeledő gyilkos mozdony elöl -, de tudtuk/tudjuk, „hogy nincs bocsánat,” és nincs – nem volt – menekvés.

Költészet napi lélektisztulás résztvevői voltunk...

JÓZSEF ATTILA

ÁLDALAK BÚVAL, VIGALOMMAL

Áldalak búval, vigalommal,
féltelek szeretnivalómmal,
őrizlek kérő tenyerekkel:
búzaföldekkel, fellegekkel.

Topogásod muzsikás romlás,
falam ellened örök omlás,
dűledék-árnyán ringatózom,
leheletedbe burkolózom.

Mindegy, szeretsz-e, nem szeretsz-e,
szívemhez szívvel keveredsz-e,
látlak, hallak és énekellek,
Istennek tégedet felellek.

Hajnalban nyujtózik az erdő,
ezer ölelő karja megnő,
az égről a fényt leszakítja,
szerelmes szívére borítja.

TEDD A KEZED

Tedd a kezed
homlokomra,
mintha kezed
kezem volna.
Úgy őrizz, mint
ki gyilkolna,
mintha éltem
élted volna.

Úgy szeress, mint
ha jó volna,
mintha szívem
szíved volna.

RINGATÓ

Holott náddal ringat,
holott csobogással,
kékellő derűvel,
tavi csókolással.

Lehet, hogy szerelme
földerül majd mással,
de az is ringassa
ilyen ringatással.

Balazs Kralovanszky©2014

Fotó: Kralovanszky Balázs

(CSAK AZ OLVASSA...)

Csak az olvassa versemet,
ki ismer engem és szeret,
mivel a semmiben hajóz
s hogy mi lesz, tudja, mint a jós,

mert álmaiban megjelent
emberi formában a csend
s szívében néha elidőz
a tigris meg a szelid őz.

BOLDOG ANYÁK NAPJÁT!

DSIDA JENŐ

HÁLAADÁS

Köszönöm Istenem az édesanyámat!
 Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
 Körülvesz virrasztó áldó szeretettel.
 Értem éjjel-nappal dolgozni nem restel.
 Áldott teste, lelke csak érettem fárad.
 Köszönöm, Istenem az édesanyámat.
 Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este
 Imádság száll Hozzád, gyermekéért esdve.
 Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban
 – itt e földön senki sem szerethet jobban! –
 Köszönöm a szemét, melyből jóság árad,
 Istenem, köszönöm az édesanyámat.
 Te tudod, Istenem – milyen sok az árva,
 Aki oltalmadat, vigaszodat várja.
 Leborulva kérek: gondod legyen rájuk,
 Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
 Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
 Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!

Áldd meg édesanyám járását-kelését,
 Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
 Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
 Áldd meg két kezével az Édesanyámat!
 Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
 Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!

HAPPY MOTHER'S DAY

MY MOTHER'S EYES

From the film "Lucky Boy" (1929)
 (Baer / L. Wolfe Gilbert)

Back in childhood days,
 I can remember loving caresses showered on me.
 Mother's eyes would gaze at me so tender,
 What was their meaning? Now I can see.

One bright and guiding light,
 That taught me wrong from right,
 I found in my mother's eyes.
 Those baby tales she told,
 That road all paved in gold,
 I found in my mother's eyes.

Just like a wandering sparrow,
 One lonely soul.
 I walked the straight and narrow,
 To reach my goal.
 God's gift sent from above,
 A real unselfish love,
 I found in my mother's eyes.

When I'm all alone, no one around me,
 I find the future dark as can be.
 Sorrows I have known, always surround me,
 Then through the shadows, I always see.

One bright and guiding light,
 That taught me wrong from right,
 I found in my mother's eyes.
 Those baby tales she told,
 That road all paved in gold,
 I found in my mother's eyes.

Just like a wandering sparrow,
 One lonely soul.
 I walked the straight and narrow,
 To reach my goal.
 God's gift sent from above,
 A real unselfish love,
 I found in my mother's eyes.

VARGA GABRIELLA

EMLÉKEZÉS ÉS SZOLIDARITÁSVÁLLALÁS KANADA-SZERTE

A hatvanöt kanadai magyar szervezetet tömörítő Kanadai Magyarok Országos Szövetsége (KMOSZ) a március 10-i Székely Szabadság Napja résztvevői és törekvései iránti szolidaritását egy egész Kanadára kiterjedő filmvetítés-sorozattal fejezte ki: a marosvásárhelyi nagygyűlést megelőző napokban Petényi Katalin és Kabay Barna *Szigorúan ellenőrzött életek* című dokumentumfilmjét vetítettük le tizenegy kanadai nagyvárosban. A film az Isten- és embertelen kommunista diktatúra romániai működését, s azon belül is hangsúlyosan az egyházüldözést mutatja be a második világháború befejezésétől egészen az 1989. decemberi temesvári eseményekig, az utóbbi években feltárt levéltári dokumentumok alapján, s a leghitelesebben szembeesíti a nézőt azzal, hogy egyetlen őshonos kisebbség, így az erdélyi magyar sem akar többé soha a többség által korlátozott szabadságban élni, hanem teljes szabadságot kíván, amihez alapvető joga van. Ennek a döbbenetes és megrázó erejű filmnek a február végi, március eleji időszakban történő levetítése és megtekintése egyúttal természetszerűen kapcsolható február huszonötödikéhez, a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapjához, méltó főhajtásként a diktatúra meghurcoltjainak, üldözötteinek emléke előtt. S mivel a film központi témája a romániai egyházüldözés, egyik főhőse pedig a gyulafehérvári egyházmegyét negyvenkét éven át irányító Isten szolgája Márton Áron, így az ő püspökké szentelésének – idén éppen hetvenötödik – évfordulójáról (február 12.) való megemlékezésnek is egyik legmegfelelőbb kifejezőeszköze. Több szempontból is a legjobb választás volt tehát ez a film a KMOSZ részéről a székelység autonómiatörekvései melletti szolidaritás, a kommunizmus áldozatainak emléke előtti főhajtás és a Márton Áron püspök emléke előtti tisztelgés kifejezésére.

Az egész országra kiterjedő filmvetítés szervezésének kezdetén értesültünk arról, hogy az erdélyi gyökerű, összeurópai tagságú Jakab Antal Keresztény Kör Márton Áron püspökké szentelésének 75. évfordulója alkalmából kifejezetten a diaszpórában élő magyarok számára állította össze „*Szórja fényét a világon szerteszét*” című emlékfüzetet és emlékprogramját, így adódott az a gondolat, hogy Varga Gabriella és Vencser László megemlékezését néhány helyen kapcsoljuk hozzá a filmvetítés eseményéhez. Így valósult meg az, hogy március 2-án Torontóban a Szent Erzsébet-templom halljában, 7-én Cambridge-ben a Kossuth Házban, 8-án Ottawában a Magyar Házban, 9-én pedig Montrealban a Magyarok Nagyasszonya-templom közösségi termében egyszerre fejeztük ki szolidaritásunkat a Székelyföld autonómiájáért küzdőkkel, gyűjtöttunk gyertyát a kommunizmus áldozatainak emlékére, valamint idéztük fel a nagy erdélyi főpásztor, Márton Áron püspök rendkívüli emberi és

főpásztori alakját és imádkoztunk a boldoggá avatásáért.

*

Március 2-án vasárnap a 11 órás szentmisét követően a **torontói Szent Erzsébet-templom halljában** tartott hárompílerű programot Rigó Jenő jezsuita szerzetes, a Szent Erzsébet-templom plébánosa nyitotta meg, majd Dancs Rózsa, a KMOSZ kulturális alelnöke, a Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub elnöke köszöntötte a jelenlévőket. A rendezvényt a programsorozat egyik fővédnöke, Szabó Stefánia torontói magyar főkonzul is megtisztelte jelenlétével és ünnepi beszédével.

Szabó Stefánia torontói magyar főkonzul védnöki/ünnepi beszéde

Tisztelt Szervezők! Rózsa! Tisztelt meghívottak:

Dr. Vencser László atya és Varga Gabriella! Tisztelt Vendégek!

Szigorúan ellenőrzött életek: film a kommunizmus bűneiről, tisztelgés annak erdélyi áldozatai előtt. Tanúság a múlttól, lecke a jövőnek. Történelmünk, emléknapiaink zöme emlékeztet bennünket a sokszor elképzelhetetlen körülményekre, helyzetekre, amelyeket a sors számunkra megírt. Nemrég az '56 utáni időszak megfigyeléseit és bizalmatlanságát feldolgozó, *A vizsga* című film megnyitóját tartottam. Januárban a Wallenberg-emléknapon a *The Rescuers* film előtt szóltam a megjelentekhez, majd néhány héttel később részt vettem a Lengyel Főkonzulátus által szervezett *Walesa* című film vetítésén. Ezek a filmek a magyar történelem három huszadik századi, nagyon nehéz időszakának nyomasztó valóságát tárják elénk, brutális őszinteséggel. Nem könnyű ez a nézőnek sem. Akkor sem, ha idősebb generáció és megélte, átélte az eseményeket és emlékezteti rá, hogy valóban, így éltünk. És nem könnyű ez a fiatalabbaknak sem, akikben így merül fel a kérdés: valóban így éltünk?

A *Szigorúan ellenőrzött életek* című filmet a Székely Szabadság Napjához kötödvé, kötve látjuk ma, de az időzítés okán is meg kell emlékeznünk a kommunizmus áldozatainak emléknapijáról. A magyar Országgyűlés 2000. június 13-i döntésével nyilvánította február 25-ét a kommunizmus áldozatainak emléknapijává, annak emlékére, hogy 1947-ben ezen a napon tartóztatták le jogellenesen, majd hurcolták el a Szovjetunióba Kovács Bélát, a Független Kisgazdapárt főtitkárát.

Azok az emberek, akiket a kommunizmus áldozatainak neveznek, nem az elnyomás téglakövei, hanem a mi szabadságunk építőkövei – ezt Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes mondta a kommunizmus áldozatainak emlékére tartott kormányzati megemlékezésen a budapesti Terror

Háza Múzeumban.

A nemzet történelmében az áldozatok egyedi sorsa sodródik össze, hiszen ahány élet, annyi történet és annyi seb van. Nincs ige, ami kifejezné, mit éreztek azok, akiknek elvették a földjét, nem tanulhattak tovább, betegek, depressziósak vagy öngyilkosok lettek. Azok sem „úszták meg”, akiket nem végeztek ki, hiszen olykor „belekompromittálták őket besúgásba, aljas alkukba”.

Fontos megértetni a Nyugattal és a következő nemzedékekkel, mit jelent a kommunizmus áldozatának lenni. A közös megpróbáltatások miatt „Vilniustól Szófiáig” könnyebben megértik egymást az emberek, mint például a bécsiakkal. Míg a nácizmust a nemzetközi közösség elítéli, a kommunizmussal nem teszi ezt, és voltak demokráciák, amelyek együttműködő partnerként tekintettek rá. A kommunizmus is kollektív megbélyegzésre, terrorra épült, hatalmát a félelemre alapozta.

A *Szigorúan ellenőrzött életek* drámai sorsokon keresztül mutatja be a román kommunista diktatúra ördögi mechanizmusát, a Securitate működését, a vallás, az etnikai kisebbségek, az emberi méltóság elleni támadásait – illetve ezzel szemben a belső szabadság, morális felelősség, hit és hűség erejét, ami az áldozatok erőforrása volt kiszolgáltatottságukban – foglalja össze egy filmkritikus.

Bízom abban, hogy minden ilyen dokumentumfilm egy oszlopot ver le, amelyre épül fel egy olyan társadalom, amely mélyen elítéli az ilyen rendszereket, és kategorikusan elhatárolódik tőlük. Akik nézői vagyunk, mind további biztosítékul szolgálunk erre.

*

A házigazdák köszöntő gondolatai és a védnök ünnepi beszéde után a vendégek vették át a szót. Elmondták, hogy a diktatúra évtizedeiben az erdélyi magyarság hármaskisebbségben és elnyomásban élt: nemzeti kisebbségben a román többség mellett, felekezeti kisebbségben az ortodox többség mellett és világnézeti elnyomásban az uralkodó kommunista hatalmat kiszolgálók között, mindeközben pedig nem volt – mert nem is lehetett – semmilyen érdekképviseleti szerve. Az egyetlen ember, akibe az Erdélyben élő magyarok és a görögkatolikus románok belekapaszkodhattak és akiből erőt meríthettek, Márton Áron volt. Ő pedig olyan – Illyés Gyula szavaival élve – *emberkatedrálisként* állt előttük, akibe valóban bele lehetett kapaszkodni, akiből valóban erőt lehetett meríteni, aki a huszadik századi történelem megannyi vérzivatarra közepette, kegyetlenül nehéz börtönökkel és hosszú palotafogsággal sújtottan is példásan helytállt, egyháza, népe, elvei és az igazság mellett töretlenül kitartott és hűséges maradt, papjait és híveit bátorította. Mindezt Vencser László – aki Márton Áron tanítványa is volt, pappá is ő szentelte – a nagy püspökhöz fűződő személyes emlékszemélyeivel színesítette.

Az előadásoknak része volt egy gyertya is, amit a vendégek a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja (február 25.) alkalmából a hitvallók és hősök, a diktatúra üldözöttei és áldozatai emlékére gyújtottak meg. A gyertya meggyújtásakor elmondták, hogy ők most mások mellett Márton Áron gyulafehérvári püspökre, Mindszenty József esztergomi érsek, bíboros-hercegszékprímásra, dr. Jakab Antal szintén gyulafehérvári püspökre, a mindössze 43 évet élt Pálfi Géza erdélyi katolikus paptanárra gondolnak, akik megmutatják nekünk, útokornak, hogyan kell a szabadságunkért minden körülmények között harcolnunk, egyenes gerinccel, megalkuvás nélkül. Ugyanakkor megkérték a közönség tagjait, hogy ők is gondoljanak olyanokra, akik az ő környezetükből váltak a kommunizmus áldozataivá, s így, ezeknek a hősöknek az emlékére keresztül égjen a gyertya a kommunizmus minden egyes áldozatának emlékére. A gyertya a másor végéig, a filmvetítés alatt is végig égve maradt, és lángjába láthatóan sokaknak sok fájó emléke összesűrűsödött...

A *Szigorúan ellenőrzött életek* című dokumentumfilm megtekintése után Varga Gabriella és Vencser László átadták az anyaország üzenetét: Kovács Péter országgyűlési képviselő és Szatmáry Kristóf gazdaságyszabályozásért felelős államtitkár kanadai magyaroknak írásban elküldött gondolatait.

*

Kovács Péter országgyűlési képviselő védnöki üzenete a kanadai magyaroknak

Székelyföldre gyakran ellátogató magyarországiaként, országgyűlési képviselőként és Budapest XVI. kerületének polgármestereként szeretettel és nagy megbecsüléssel köszöntöm az emlékezésre, főhajtásra és szolidaritásvállalásra épülő, sokrétű és rendkívül fontos, 2014. március eleji kanadai magyar programsorozat résztvevőit! Jóleső öröm látni, hogy Önök több ezer kilométer távolságból sem feledkeztek meg szülőföldjükről és hogy a Kárpát-medencei magyarság sorskérdései iránt ekkora érzékenységet tanúsítanak.

A nagy erdélyi főpásztor, Márton Áron emléke előtti főhajtásra ez idő tájt különösen is okot ad püspökké szentelésének 75. évfordulója és a boldoggá avatásának folyamata, amikor pedig a kommunizmus üldözötteiről és áldozatairól emlékezünk meg, akkor sem hagyhatjuk figyelmen kívül az ő mindenkor, bebörtönzéssel és palotafogsággal sújtottan is bátorságról, elkötelezettségről, egyháza és népe iránti törhetetlen hűségről tanúskodó életpéldáját. A történelmi egyházak Erdély területén átélt meghurcoltatását feldolgozó dokumentumfilm levetítése méltó megnyilvánulása az iránta érzett tisztelet kifejezésének és a székely szabadságért napjainkban is folyó küzdelem melletti kiállásra buzdításnak. Köszönöm a Kanadai Magyarok Országos Szövetségének és minden társszervezőjének, hogy alkalmat adott a kanadai magyarságnak e kérdések fölötti eltűnődésre.

Különösen kedves számomra, hogy a Márton Áron püspökre való emlékezésben a kerületünkhöz szorosan kapcsolódó, erdélyi gyökerű, összeurópai tagságú Jakab Antal Keresztény Kör jelenti a Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub legfőbb szövetségését.

Kívánom, hogy az emlékező kanadai magyar közösségek hangja olvadjon egybe a Székelyföld autonómiájáért küzdőkével, és ez a hang ne maradjon pusztába kiáltott szó! Kívánom, hogy soha többé egyetlen jóakarátú, jó szándékú embernek se legyen szigorúan ellenőrzött az élete!

Őszinte nagyrabecsüléssel:

Kovács Péter

*

Szatmáry Kristóf gazdaságsszabályozásért felelős államtitkár védnöki üzenete a kanadai magyaroknak

Minél egységesebb és magabiztosabb egy közösség akarat, elszántsága, az a közösség annál közelebb kerül célja eléréséhez! Ezzel a gondolattal köszöntöm Kanadába került honfitársaimat, mindazokat, akik úgy érezték, ott a helyük a Márton Áron püspökre s vele együtt a kommunizmus megannyi üldözöttére és áldozatára emlékezők, a hitvallók és hősök iránti tiszteletüket kifejezők és az erdélyi örendelkezésért kitartóan küzdőkkel szolidaritást vállalók között.

„Akit magyarnak teremtett az Úristen, és nem fogja pártját nemzetének – nem derék ember” – mondja Gróf Széchenyi István. Lám, a kanadai magyarok derék emberek! Derék emberek, mert pártját fogták nemzetüknek. Egy igazán lélekemelő, nemes kezdeményezés révén a tekintetet először a múltra irányítják, hogy abból követésre méltó példaképeket állítsanak a ma embere elé. Amikor pedig gyertyát gyújtanak az elmúlt rendszer áldozataiért, okkal jelenhet meg Önök előtt annyi más sorstársuk mellett a diktatúra által keményen meghurcolt Márton Áron gyulafehérvári püspök, Mindszenty József esztergomi érsek, bíboros-hercegprímás, dr. Jakab Antal szintén gyulafehérvári püspök vagy a mindössze 43 évet élt Pálfi Géza erdélyi katolikus paptanár alakja, akik megmutatják nekünk, hogyan kell a szabadságunkért minden körülmények között harcolnunk, egyenes gerinccel, megalkuvás nélkül.

Mindemellett látnunk kell azt is, hogy a külhoni területeken élő nemzetrészek küzdelmeihez nélkülözhetetlen az anyaország támogatása. Székelyföld is a magyar kormány hathatós segítségével viheti győzelemre az autonómiáért vívott harcát.

Azt kívánom a Székely Szabadság Napján lélekben egyesülő magyarok közösségének, hogy Magyarországnak ez év tavasza után is olyan kormánya legyen, amely segíti Erdély autonómia-törekvéseit! Kívánom, hogy ebben a kérdésben mi, a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyarok legyünk minél egységesebbek és minél magabiztosabbak, és

akkor lényegesen közelebb kerülünk célunk eléréséhez!
Ebben való hittel és bizakodással köszöntöm Önöket:
Szatmáry Kristóf

*

Március 7-én este a Kitchener-Waterloo-Cambridge-Guelph és környékén élő magyarok Cambridge-i, Kossuth út 979. szám alatti központjában, a fél évvel ezelőtt állított, valóban lenyűgöző székelykerítés és székelykapu mögött található Kossuth Ház nagytermében tartott hárompillérű programot Volford Tünde elnök asszony nyitotta meg. Az Erdélyből és a Kárpát-medence más vidékeiről elszármazott magyarok itt is nagy érdeklődéssel fogadták a Márton Áron püspökről hallott értesüléseket és a dokumentumfilmet, a program végén pedig buzgón csatlakoztak a Márton püspök boldoggá avatásáért való fohászkodáshoz. Körülbelül nyolcezer kilométerre a szülőfalujától egy lövétei honfitársunk elérékenyülve jegyezte meg, hogy őt Márton Áron bémálta...

*

Március 8-án, szombaton a programok helyszíne Kanada fővárosa, Ottawa volt. A március 10-i Székely Szabadság Napjához kapcsolódó marosvásárhelyi tömegmegmozdulást támogatva a KMOSZ két nappal korábban Ottawában felvonulást szervezett. A magyar és székely zászlókat lobogtató, angol nyelvű feliratú transzparenseket tartó lelkes emberek a metsző téli hidegben az emberi jogok kanadai emlékművénél gyűltek össze, ahol először dr. Feszty Dániel, a KMOSZ elnöke, a Magyarország Barátai Alapítvány tagja ismertette a tüntetés programját.

Azután Vencser László a következő gondolatokkal hívta közös imára az egybegyűlteket:

„Mindenható Örök Isten! Amikor megteremtetted az embert, felruháztad őt értelemmel és akarattal, egyben biztosítottad számára a személyéhez kapcsolódó emberi jogok és értékek birtoklását is. Jogainak mindig védelmezője voltál, és nehéz történelmi időkben, amikor ezeket a jogokat sárba tiporták, kiválasztottál személyeket, és küldted őket, hogy szavaikkal, magatartásukkal megvédjék az emberek

jogait, személyi méltóságukat, tőled kapott szabadságukat. Minket, magyarokat megajándékozta például Mindszenty József bíboros-hercegprímással, Esztergom érsekével, és Márton Áron erdélyi püspökkel, akiknek a boldoggá avatásuk jelenleg folyamatban van. Személyi méltóságukban és jogaikban a diktatúrák idején őket is megsértették, szabadságukat korlátozták. Ugyanakkor teljesítve küldetésüket, minden körülményben kiálltak az igazság mellett és védték mások jogait, emberi méltóságát.

Arra kérünk, Istenünk, hogy napjainkban is küldj személyiségeket, akik védelmezik az emberi jogokat és szavukat minden helyzetben hallatják.

Az elmúlt időben, sőt még ma is, a világ figyelme Ukrajna felé fordult, illetve fordul. Segítsd az ukránokat és a velük együtt élő népeket, köztük a kárpátjai magyarokat, hogy tiszteletben tartva egymás jogait megvalósuljon a tartós béke.

Istenünk, légy védelmezője minden ember személyi és közösségi jogának, és ne engedd, hogy ezeket az értékeket valakik is sárba tiporják, társaiktól elvegyék.

Most azért imádkozunk közösen, hogy kérésünk Nálad meghallgatásra találjon és az emberi jogok a mindennapi életben a világ minden táján érvényesüljenek (Miatyánk, Üdvözlégy). A Mindenható Istennek: az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek áldása szálljon le reátok és maradjon veletek mindenkor. Amen.”

A csoport az emberi jogok kanadai emlékművétől a kanadai szövetségi parlamentig vonult. Ott felolvasták annak a KMOSZ által kezdeményezett és megfogalmazott beadványnak a szövegét, amelyet több mint 600 kanadai állampolgár támogatott aláírásával (többek között Edmontontól, Calgaryból, Kitchenerből, Torontóból, Ottawából és Montrealból), és amelyben a kanadai magyarok négy pontban arra kérik a kanadai kormányt, hogy diplomáciai úton járjon közbe a román államnál az erdélyi magyarok emberi jogainak nemcsak törvénybe foglalásáért, de gyakorlati alkalmazásának érvényesítéséért is, valamint kezdjen párbeszédet a székely autonómia ügyében. A beadvány politikai pártok feletti jellegét jól mutatja, hogy mind a kormányzó Konzervatív Párt, mind pedig az ellenzék két legnagyobb pártját alkotó Nemzeti Demokrata Párt (NDP), valamint a Liberálisok egy-egy parlamenti képviselője is vállalta annak benyújtását a Parlamentnek. Ezek közül Paul Dewar NDP-s képviselő beadványa ment át a leghamarabb a szükséges átfutási időn, és március 5-én hivatalosan is a Parlament elé került, 412-1977. szám alatt jegyzőkönyvezték.

A kanadai szövetségi parlament előtt tüntető magyarok felolvasták továbbá a Székely Nemzeti Tanácsnak a világ közvéleményéhez intézett felhívását, valamint David Kilgour volt parlamenti képviselő és Paul Dewar jelenlegi képviselő üdvözlő sorait. Paul Dewar üzenetében leszögezte, hogy örömmel támogatja az emberi jogokért vívott harcot világszerte, így Romániában is, mert „a kisebbségi jogok

emberi jogok”.

A felvonulók között jelen volt a kanadai ukránok egyik képviselője is, aki szolidaritást vállalt az erdélyi magyarság ügyével és aláírásával is támogatta a KMOSZ beadványát.

Az ottawai Parlament előtti megmozduláson ugyancsak Vencser László mondott imát:

„Mindenható Örök Isten, életünk alkotója, fenntartója és irányítója! Neked köszönhetően a mi nemzetünk is hazára talált a Kárpát-medencében és Szent István királyunk által tagja lettünk a nagy keresztény közösségnek. Te úgy láttad jónak, hogy a nemzet részeként a székelyek a Keleti-Kárpátokban, Székelyföldön találjanak otthonra. A történelem folyamán e vidéket sajátjuknak tudták, földjeire, erdőire, vizeire és megannyi kincseire vigyáztak.

A huszadik és a huszonegyedik század is elbizonytalanította jövőjüket. Nyelvük, kultúrájuk, nemzeti önazonosságuk, gazdasági érdekeik védelméért autonómiát akarnak, ami biztosítja számukra a szülőföldön maradást, az emberhez méltó életet, a megmaradást. Ezen akaratukat különféle módokon juttatták eddig kifejezésre: beadványokkal, nagygyűléseken elhangzott felszólalásokkal, felvonulásokkal, nagy meneteléssel tudatták a világgal és a román közvéleménnyel, valamint a politikusokkal, hogy számukra csak így lehetséges a székely-magyar jövő biztosítása.

Arra kérünk Téged, Istenünk, hogy segítsd autonómiára vonatkozó törekvésekben a székely magyarokat, de állj mellénk is, hogy támogatásunknak eredménye legyen. Küldd el Szentlekedet, és világosítsd meg a többségi nemzetet politikaikkal együtt, hogy ne utasítsák el Székelyföld autonómiáját. És világosítsd meg az erdélyi magyar politikusokat is, hogy egy szívvel-lélekkel, összefogva, együtt küzdjenek e nemes és jogos cél eléréseért. Egyben állj a magyar nép politikusai mellé, hogy ők is kiálljanak Székelyföld autonómiája mellett. Bátorítsd ugyanakkor a többi nemzet politikusait is, hogy támogassák a székelyeket.

Légy velünk, Istenünk! Támogass mindnyájunkat, hogy magatartásunkkal, imádságunkkal kifejezett szolidaritásunk a Székelyföld autonómiájáért küzdő nemzettársainkat szándékukban megerősítse és törekvéseiket eredményre vezesse! Ezért most közösen imádkozunk (Miatyánk, Üdvözlégy). A Mindenható Istennek: az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek áldása szálljon le reátok és maradjon veletek mindenkor. Amen.”

*

Március 8-án szombaton este az ottawai Magyar Házban tartott hárompillérű rendezvényt megtisztelte jelenlétével a programsorozat fővédnöke, dr. Pordány László, Magyarország kanadai nagykövete is, aki elismeréssel szólt a KMOSZ munkájáról. Elmondta: örömmel vállalta a Kanada több helyszínét érintő, emlékező, a tisztelet és a szolidaritás kifejezésén alapuló rendezvénysorozat fővédnöki tisztségét, és igen meleg hangon üdvözölte a Magyarországról és Auszt-

riából érkezett vendégeket, Varga Gabriellát és Vencser Lászlót, illetve Szabó Katalint, a KMOSZ tiszteletbeli alelnökét, a torontói Dr. Halász János Könyvtár elnökét, valamint Dancs Rózsát, a KMOSZ kulturális alelnökét, a szintén torontói Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub elnökét. Végül biztosította a jelenlévőket arról, hogy nagyon tartalmas esteben lesz részük. Dr. Feszty Dániel, a KMOSZ elnöke részletesen tájékoztatta az érdeklődőket a nap eseményeiről, majd átadta a pódiumot a Márton Áron-programnak, amely a megelőző két helyszínhez hasonlóan épült fel és tárult a szemlélők elé. Az ottawai közönség soraiban egyik honfitársunk örömmel újságolta, hogy őt 1941-ben Kolozsváron Márton Áron keresztelte...

*

A március 9-én Montrealban a Magyarok Nagyasszonya-templom halljában a szentmise után tartott szintén hárompilirű programot Licskó Szabolcs plébános igazán kedves köszöntő szavakkal nyitotta meg. Ennek a rendezvénynek is csodálatos pillanata volt a kommunizmus áldozatainak emlékére történt gyertyagyújtás és a Márton Áron püspök boldoggá avatásáért közösen elmondott ima.

*

A március elején Kanada-szerte megtartott programsozrat szép példája volt az összefogásnak. Köszönet illeti a fő- és társszervezőket az emlékezés és a szolidaritás kifejezése lehetőségének megteremtéséért; a programok fővédnökét és védnökeit az erkölcsi és szellemi támogatásért; a rendezvények házigazdáit és a lebonyolításban résztvevőket a felejthetetlen együttlétek, együttemlékezések és együttgondolkodások gyakorlati feltételeinek biztosításáért. És nagyon hangsúlyosan köszönet illeti mindazokat a közönség soraiban helyet foglaló, csekély mértékben Erdélyből és sokkal nagyobb mértékben a Kárpát-medence más területeiről származó érdeklődőket, akik – talán azért, mert a múlt visszaidézésén keresztül a saját emlékeikre találtak rá újra vagy mert az elhangzottakról most hallottak először – élénk figyelemmel kísérték végig az előadás egészét, annak végén pedig a közösen elmondott ima szavain keresztül küldték el hangjukat, üzenetüket Erdélynek, a világnak és a

A MEGÚJULÁS ILLATA: SZÁRBA SZÖKKENŐ PROGRAMOK BRIT COLUMBIÁBAN

Életünk kisebb-nagyobb újjászületések sorozata; ahogyan ez a természetben is évről-évre végbemegy. Jézus Krisztus feltámadásával, a növények, erdők csendes, de annál elevebb csodáival, minden évben egy új fejezetet nyithatunk. Ahogyan szétnézek magam körül Nanaimóban, Vancouver sziget egyik elrejtett, kicsi ékszerdobozában, megannyi mindennapi misztériumot látok: lelkes emberek, mosolygós arcok, friss, ropogós ötletek. E mindennapi misztériumok egyetlen közös, de annál erősebb összetartó kapocsa a magyar lélek. S ahogyan tekintetem tovább járatom Brit Columbia tartományban, a magyar lélek hasonló erejű megnyilvánulását tapasztalom Vancouvertől Kelowna-ig. A tavalyi évben hét kanadai ösztöndíjjal útjára indított *Kőrösi Csoma Sándor Ösztöndíj Program* idén már tizenhét tagot küldött. Csendes, de annál őszintébb mindennapi csodák, melyeket a helyi közösségek maguk érnek el; mi, ösztöndíjasok csak hozzáteszük a magunk részét a tavasz elementáris szikrájával szívünkben: tüzet gyújtunk, olykor pislákoló lángokat lobbantunk, vagy lobogó tüzeket szítunk. Ahogyan számomra a tavasz a kezdeti tétova – de annál fontosabb – lépések időszaka, olyan fontos lehet ez a félév, melyet a Magyarországról érkezett fiatalok segítenek a kanadai magyarság körében. Brit Columbiában négyen kaptunk helyet, akik a színes eseményeket segítjük: Kelownában Naszák Szilvia, Vancouverben Katona Olívia, Victoriában Dr. Csoba András, valamint Nanaimóban jómagam, Czékman Balázs.

A világ közel száz pontjára küldött népművelők rendkívül változatos feladatokat vállalnak magukra, s munkájuk szívárványszínű palettaként szolgál a diaszpóra vásznán. Magyar nyelvet, népzene, néptáncot, népi kézművességet oktató pedagógusok, könyvtárat rendező és hagyatékot feldolgozó bölcsészek, valamint közösséget szervező, informatikai, kommunikációs ismeretekkel felvértezett szakemberek. E polihisztorság sok esetben Kanadában is elvárás, hiszen a beszámoló alapján biztosan jelenthetem ki, hogy a legváltozatosabb kihívások elé állítanak minket: közösségszervezés minden korosztály számára; weboldal létrehozása, szerkesztése, karbantartása; magyar nyelv, néptánc, kézművesség oktatása; rendezvények szervezése, előkészítése, felszolgálás, takarítás; zenei és irodalmi műsorok rendezése és lebonyolítása. Tovább nem is folytatom, mert a lista hosszú, az elvárások komolyak. Mindezekért a komoly elvárásokért és kihívásokért rendkívül hálásak vagyunk, hiszen misszióinkban azt vállaltuk magunkra, hogy tudásunk legjavát adva segítjük a hazánktól messze élő honfitársainkat. Ő általuk mi is ugyanennyit fejlődünk: régi – számunkra talán –, kevésbé hallott korszakok megismerése, idegennyelv-tudásunk fejlesztése, életre szóló barátságok szövődé-

(Folytatás a 21. oldalon)

Fotó: Czékman Balázs

V. ORSZÁG GYÖRGY

HUNOR FÜTYÜLNI TANUL

(Kázmér barátomnak, és hitvesének, Keszthelyi Ildikónak)

Zártkertünk szőlősoraiban kacsoltam a szőlőt déd-unokám segítségével. Ami lekerül, huszárcsákójába gyűjti, ha megtelik, a komposztra hordja. Gyanús csendben serénykedik, nem is állom meg szó nélkül.

- Nagyon csendben vagy ma, Hunor. Tán rossz fát tettél a tűzre?

- Á, dehogy - nézi a szandálját, - de lenne egy fontos kérdés, amit ne mondj el senkinek.

- Állok elébe - vakarom meg a feje búbját.

- Tudod, papa, anyuék azt mondják, hogy ha sok sárgarépát eszem, megtanulok fütyülni. Én azóta állandóan sárgarépát rágok, mégsem jön ki egy fütyty sem a számon. Lehet, hogy a szülők hazudnak?

- Azt nem gondolnám, hacsak nem politikusok, nézek a gondterhelt gyerekekre. - Na, de ha befejeztük ezt a sort, elmegyünk sétálni a szomszédos erdőbe, és megkérdezzük a rigót meg a fülemülét, mert ők aztán nagy mesterei a fütyülésnek. Hátha segítenek nekünk is.

Kitörlöm a csákóját, amit a fejére illeszttek, majd egy-egy vándorbottal a kézben elindulunk az erdei ösvényen. Csendben, nagyon csendben lopakodunk előre, de sokáig egy fia rigóval sem találkozunk. Egyszerre csak nagy örömünkre egy koromfekete rigó felrebben a nedves avarból, és egy száraz ág szélére ül. Meg is szólítanám, de akkor látom, hogy a sáros csőrében egy kövér giliszta teker-gózik. Azt meg biztos nem dobja el a mi kedvünkért. Dolgunkvégezetlenül érünk egy nagy rétre, ahol birkanyáj legeleszik. Szép lassan, komótosan esznek a juhász bácsi megelégedésére, aki az árnyékot adó fűzfa alatt szalonnázik. Köszöntése után maga mellé bök a bicskájával, ami azt jelenti nála, hogy foglaljunk helyet, maradjunk csendben, mert magyar ember evés közben nem beszél. Pityke névre hallgató kutyája lógó nyelvvel várja, hátha hűségéért kóstolót kap. Utolsó falatnál a maradék kenyérdarabba törli a bicskáját, amit a kutyának nevezett gombolyag felé dob. Kulacsából bort tölt, amivel minket is megkínál

- Hogy ityeg a fityeg? – kérdezi meg Hunortól. - Látom, valami nyomja a szíved, hát bökd ki.

A kisfiú töviről hegyire elmeséli, mi aggasztja, mire az öreg juhász előveszi a bugyliját és egy fűzfavesszőből sipot farag.

- Na, addig, míg fütyülni nem tudsz, ezt fújhatod bátran.

Mosolyogva nézi, ahogy fújja a gyerkőc az alkalmi hangszert, majd megpödrí a bajsát és mutatoujját az ég felé emeli.

- Fiam, szoktál-e virágot tépni az erdőben vagy útszélen? Rálépsz-e a bogárra, gilisztára? Belerúgsz-e a csigába? Mert ha igen, ne várd, hogy a Jóisten hangszert adjon a szádba fütyty formájában.

Hunor a kérdésekre úgy elpirul, hogy még a pipacs is megirigyelhetné. A bölcs juhász folytatja:

- A Teremtő az állatokat, növényeket azért teremtette, mert így kerek a világ. Nekünk minden teremtményre vigyázni kell, óvni őket. Ha így teszünk, ők is szeretnek minket. Hálásan mutatják a virágok a színpompájukat, adnak nektárt a méheknek. Az ég madarai fütytyel adnak hangot a Teremtő dicsőítésének.

Hunor búcsúzáskor keményen belecsap a juhász bácsi tenyerébe és megígéri, hogy vigyáz a természetre, és másokat is erre biztat. Hazafele az erdőben még sokáig hallottuk a juhász furulyájának dallamát. A kisfiú oly óvatosan lépdelt az erdei úton - nehogy bogárra lépjen -, mintha forró lenne lába alatt a talaj. Egy csiga poroszkált az úton, mellé guggolt, és megszólította.

- Vigyázz magadra, mert anyukád már nagyon vár otthon.

Hazaérve látom, hogy kézmosás előtt a lavorból kiszedi az ott küszködő bogarakat. Ásítva lefekszik a nyugágyba, kezét a tarkója alá teszi és nézi az eget.

- Papa, gyere, nézd, felmentek a bárányok az égbe. Nem látom a Pityke kutyát. Vajon ott fenn ki tereli őket?

- Hát nem a Pityke, hanem az a szellőcske, ami az arcodat is simogatja.

Mosolyogva alszik el. Betakarom, és mellé ülök a fotelbe. Szégyen ide, szégyen oda, de én is elbólintok. Álmomban látom, mikor ősszel jönnek hozzánk látogatni a pesti lakásba. Fütyörészve jön be, köszön, csodálkozva nézi a szülinapi tortát, amelyen három gyertya úgy magasodik, mint falujuk templomtornyai.

ÁPRILY LAJOS

VIRÁG-ÉNEK

Odalent a folyón szakadoz már
roppanva a téli palást.
Jöjj le a fűzfa-berekbe,
nézd meg a jég-rohanást.

Hullámot a mélybe szorítva,
a lelkemen áll a palást.
Ülj le a lelkem partján,
várd meg a rianást:

Arany-fejszés tavasz jön
gátolhatatlanul.
A part virága halni
szabad hullámba hull.

Te ringó rózsaszirmot
szelíd kézzel kifogsz.
Vizemben, karcsú asszony,
megint fürödni fogsz.

NAGY LAJOS

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR ÉS CSALÁDJA AZ ANYAKÖNYVEK TÜKRÉBEN (230 ÉVVEL EZELEŐTT SZÜLETETT A NAGY KELET-KUTATÓ)

A századok folyamán, akár a legtöbb székely településen, az egykor egységes székely társadalom itt is nagy szerkezeti változáson ment át. A tizenkilencedik század elejére Kőrös lakosainak nagy része már az aránylag egyforma határőri katonai rendből és aránylag kisszámú jobbágyból, továbbá egy papból, egy tanítóból és egy-két cigány családból tevődött össze. Bizonyoság erre, hogy a születési anyakönyvben 1830–1847 között bejegyzett gyermekek közül 215 származik gyalogkatonai családból és csak 37 jobbágycsaládból, illetve egy-egy papi, illetve cigány családból.

A látszólag egyenrangú gyalogkatonák között volt egy jobb módú réteg is Kőrösön, amit a Csoma, Gecse, Nagy, Ördög, Debreczi, Csorja, Dancs, Teleki, Bernád nevék képviseltek.

Ezek közé tartozott Kőrösi Csoma Sándor apja, Csoma András is, hiszen már a Székely Határőrség megalakulásának első évtizedeiben ő töltötte be a faluban a mindenható káplár szerepét. E jobb módú, hétgyermekes katonacsalád hatodik gyermekeként született Csoma Sándor. Napjainkban sok téves nézet él róla a köztudatban, és életrajzában sok a kiegészíteni való – írja Csetri Elek professzor, az egyik legjelentősebb hazai Csoma-kutató. Az anyakönyvekről szóló digitális felvételek birtokában – meglehetősen alapos kutakodás után a Csoma-irodalom e „kiegészíteni va-lójához” szeretnék hozzáadni valamit, néhány – fikcióból származó – téves nézetet tisztázni, eddig ismeretlen adatot bemutatni, illetve felvetni egy-két megválaszolásra váró kérdést.

Ki is volt Kőrösi Csoma Sándor? Nekünk, háromszéki székely-magyaroknak, (ahogyan ő is nevezte magát) büszkeségünk, aki „lerakta a modern tibetológia alapjait”, amikor „Tibet nyelvét és irodalmát feltárta a tudomány számára”, összegyűjtve és betűrendbe szedve e nyelv 40 000 szavát. Ezt felhasználva 1834-ben kiadta az angol-tibeti szótárt és a tibeti nyelvtant. Ezenkívül elkészítette a szanszkrit-tibeti-angol szótárt is.

E munkák befejezése után Buddha élete tanulmányozásához kezdett, és „a tibeti kánon-nak Buddhára vonatkozó részeit foglalta tömören össze”, még két fontos tanulmányt tett közzé a csak tibeti nyelven fennmaradt buddhista tanításról, majd ezeket követve 1838-ban a buddhizmus különböző rendszereiről. Köz-ben sohasem mondott le eredeti célkitűzéséről: a magyarok őshazájának megtalálásáról. Nyelvészeti és vallási kutatásait igen nagy nehézségek között, legtöbbször „hideg és nélkülözés” közepette végezte a zanglai lámakolostorban, később Kamumban a kolostor mellett lévő „viskóban”, amit az őt meglátogató dr. Gerardtól tudunk. Csoma-kutatók számos életrajzi regényt, tanulmányt írtak, különleges élete több költőt megihletett, de a gyermek

korára és a családjára vonatkozó egyházi anyakönyvet – amely e kor talán egyetlen hiteles forrása – sem a régi, sem az új kutatók nem tanulmányozták kellőképpen, az utolsó hét-nyolc évtizedben pedig senki (bizonyoság a levéltárban lévő kötetek olvasói kimutatása!). A gyermekort – főleg a regényírók – pontatlan adatokkal, fikcióval töltötték ki, amelyet a későbbi életrajzírók, lexi-konok szerkesztői (újabbán a világháló is) átvettek. Ezért van napjainkban is „a sok téves nézet és életrajzában a sok kiegészíteni való”.

Albert Levente felvétele

Az életrajzírók között Duka Tivadar az első, majd az ő munkáját felhasználva és kiegészítve W. W. Hunter írt angol nyelven könyvet Kőrösi Csoma Sándorról. Mind-ketnen sok értékes adat mellett olykor nem létező – a korra jellemző romantikus – adatokkal is színezték az életrajzot. Ezekből merít Baktay Ervin, aki végigjárta Csoma útját. Később Benedek Elek is, aki szegény családnak véli a Csoma Andrásét, holott a káplárság már önmagában írástudást és jobb módot tételez. A kőrösi származású Debreczy Sándor, bár tanulmányozta az anyakönyveket, több olyan adatot közölt,

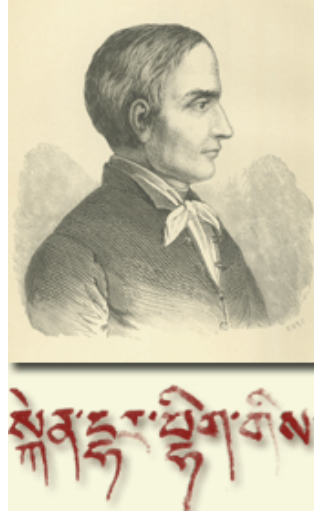

amely nincs összhangban az általam találtakkal. Napjaink kutatóinak egy része, Le Calloc'h, Szilágyi Ferenc a születési évet is kétségbe vonják, mert az útlevelemben 1819-ben 32 évesnek tünteti fel magát, s ezek szerint – „több kortárs véleményével alátámasztva”, állítják a nevezett szerzők – 1787-ben kellett születnie. Csakhogy az anyakönyvben ebben az évben nem találunk ilyen bejegyzést! Csupán a keresztelés dátuma, 1784. Április 4. szerepel. Az egyik legnépszerűbb könyv szerzője, az említett Debreczy Sándor azt írta: „Csoma András és Gecse Krisztina házasságából hét gyermek született, öt leány és két fiú. Az elsőszülött Ágnes 1772-ben el is halt. Két év múlva Julianna született. 1776-ban Zsuzsanna szintén elhalt, a két évre rá született Krisztina, édesanyja örömeire életben maradt. A leányok hézagosa sorát 1781-ben Mária zárta, ki születése után elhalt nővérei sorsát követte. Csoma András hatodik gyermeke, első fia, Sándor volt. A megpróbált családot 1788-ban az utolsó gyermek, Gábor egészítette ki.” Tehát úgy vélte, hogy három lány már csecsemőkorában elhalt. Azonban hiába keressük a Debreczy Sándor által említett, csecsemőkorban elhunyt kislányok nevét a születésük évében elhaltak között, mind Ágnes, mind Susa nevét csak 1805-ben találjuk. A következő évben hal meg Susa „törvénytelen ágyból” született kislánya is. Tehát Ágnes 33 éves, Susa 29 éves korában hunyt el. Nem volt hosszú életű a két férjhez ment lány sem. Júlia (Dancs Józsefné) 1820-ban halt meg szárazbetegségben (TBC). Krisztinát nem találtuk meg, de Csoma Sándor 1835-ben írt végrendeletében ez áll: „Nemkülönben testvérem szívére kötöm, hogy a szerencsétlen Annát, már rég megholt Krisztina néném nagyobbik lányát mindenben segítse.” Anna ugyanúgy törvénytelen ágyból született, akárcsak a „Júlia lány, Maris”. Az ötödik lány, Mária hároméves korában halt meg. Hacsak ez a Mária nem egy másik, Csoma András ugyancsak 1784-ben született, csecsemőkorban meghalt lánya, aki feltételezésünk szerint Csoma András káplár úr első házasságából született. Ugyanis a káplár úr 41 éves volt, amikor Gecse Krisztinától megszületett Ágnes nevű lánya. Kőrösön, de különösen a Gecse családban abban az időben sok a fiatalon, szárazbetegségben elhunyt ember. A legfiatalabb testvér, Gábor is 62 éves korában hunyt el, a felesége szintén fiatalon, szárazbetegségben halt meg, és a gyermekei közül is négyen.

Feltételezhetjük, hogy Kőrösi Csoma Sándor a végzetes malária mellett krónikus gümőkórban is szenvedhetett, s így 58 éves korában könnyen végzett vele a frissen szerzett maláriás betegség.

Nos, ezek csak egy orvos-helytörténésznek a kellően nem tanulmányozott keresztelőkönyvben talált adatai és az azokon való töprengés keltette hipotézisei, látván a családban előforduló alacsony életkort. Hozzáértő Csoma-kutatóknak talán ezen is érdemes elgondolkozniuk.

Háromszék, 2014. április 5.

ALEXANDER CSOMA DE KÖRÖS (1784—1842)

Kőrösi Csoma Sándor – or as he signed his English letters, Alexander Csoma de Kőrös – was born in 1784, or, according to the most recent research, perhaps in 1787 or 1788 in Transylvania, in the village of Kőrös, part of Háromszék county (today Chiurus, Romania). He began his studies in the village

school. Upon completion of these studies, he did not enter the almost life-long service of border-warden, compulsory for men in this frontier zone of Transylvania, but rather – thanks to the intervention of his father – he was allowed to continue his education in the Bethlenianum of Nagyenyed (today Ajud, Romania), the renowned Protestant college of Transylvania. Csoma was sent there by his father to study, more than 300 km from his native Kőrös, probably in order to take advantage of the free education offered by the college.

Csoma began his lower-level studies in 1799, during which time he acquired a good command of Latin and Greek. Those students that were provided a “free” education – the so-called *gratistae* – in reality paid for it with some form of manual labor for the college. Although the family of Csoma was not among the poorest, nevertheless he had to make provision for his own subsistence, which in his case consisted of acting as a servant to his more wealthy fellow students, and by teaching over the holidays in the school of the nearby Szászváros (today Orăștie).

At the age of 22, having passed his exams successfully, Csoma continued on with advanced classes, and became a highly esteemed citizen of the college, a so-called *academita* or *patricius*. Thanks to his academic excellence, Csoma's financial situation also improved markedly. He won a scholarship from the Prince of Transylvania, thus becoming a so-called *principista*, and was also appointed a teacher of the lower-level classes. He continued his ‘academic’ pursuits for seven years, studying three years of philosophy and four years of theology. It was certainly in this period that he became acquainted with the various theories concerning the origins of Hungarians: the old Hun-Avarian-Hungarian theory and the idea of the Uyghur relations, popular at that time, both of which had adherents among the professors. Csoma, likely basing himself on their

notions, developed his idea that he would find the ancient Hungarian homeland and the Hungarians “left behind” somewhere in Central Asia or among the Uyghurs. when he embarked on his search.

As to Csoma’s command of languages, in addition to Latin and Greek he also learned Hebrew and French in the college, as well as German and Romanian in the nearby Saxon and Romanian settlements. He finished his upper-level studies in 1814, and stayed one more year in Nagyenyed as elected director of the self-governing student body of the college.

In 1815 Csoma won the so-called “English stipend” of the college, which he used, the following February, to fund a visit to the university of Göttingen. This university with its professors of international reputation and its vast library. offered Csoma excellent possibilities to broaden his knowledge. Furthermore, due to the expansion of colonies and the increasing number of travelling-scholars and adventurers, Oriental studies were becoming a specialized university subject at this time, and a number of their renowned representatives held academic chairs in Göttingen. One of them, the famous Biblical professor and Orientalist Johann Gotfried Eichhorn was also responsible for overseeing the affairs of students coming from the college of Nagyenyed. It was he who taught Arabic and Turkish to Csoma, and who called his attention to the importance of the Arabic historical sources concerning the origins of Hungarians. When Csoma later set off to Constantinople to study Arabic chronicles, he was doubtless guided by what he had learned from Eichhorn.

In Göttingen Csoma encountered another version of the Uyghur theory, elaborated by the renowned Orientalist Julius Heinrich Klaproth, according to which all Ugric/Oguric people, including Hungarians, are related to the Uyghurs.

In 1818 Csoma returned to Nagyenyed, where he announced the plan for his journey to the Orient. To his despair, his ideas were met with skepticism, and his friends tried to dissuade him. Nevertheless, some of them – like Mihály Kenderesi, or the enthusiastic follower of the Finno-Ugric theory Sámuel Gyarmati – encouraged his plans. It was Gyarmati who advised him to learn Slavic languages. With the support of Kenderesi he went to Temesvár (today Timișoara, Romania) and to Zagreb to master various Slavic dialects and the Old Slavic language. By the next year he had managed to master it: as he himself said, he was able to read it without a dictionary, and to understand a number of its dialects as well. In late 1819 he left Hungary with a temporary passport, and set off to the East to find the old Hungarian homeland.

The Library of the Hungarian Academy of Sciences

Compilation of materials: Ágnes Kelecsényi, Gergely Orosz

Descriptions, translation from Tibetan:

Gergely Orosz (*excerpt*)

BALASSI BÁLINT

BORIVÓKNAK VALÓ
IN LAUDEM VERNI TEMPORIS
az "Fejemet nincsen már" nótájára

- 1 Áldott szép Pünkösödnek gyönyörű ideje,
Mindent egészséggel látogató ege,
Hosszú úton járókot könnyebbitő szele!
- 2 Te nyitod rózsákat meg illatozásra,
Néma fülemile torkát kiáltásra,
Fákat is te öltöztetsz sokszínű ruhákba.
- 3 Néked virágoznak bokrok, szép violák,
Folyó vizek, kutak csak néked tisztulnak,
Az jó hamar lovak is csak benned vigadnak.
- 4 Mert fáradság után füremedt tagokat
Szép harmatos füvel hizlalod azokat,
Új erővel építvén üzéshez inokat.
- 5 Sőt még az végbéli jó vitéz katonák,
Az szép szagú mezőt kik széllyel béjárják,
Most azok is vigadnak, s az időt múltatják.
- 6 Ki szép fűvön lévén bánik jó lovával,
Ki vígan lakozik vitéz barátjával,
Ki penig véres fegyvert tisztított csiszárral.
- 7 Újul még az föld is mindenütt tetőled,
Tisztul homályából az ég is tevéled,
Minden teremtett állat megindul tebenned.
- 8 Ily jó időt érvén Isten kegyelméből,
Dicsérjük szent nevét fejenkint jó szívből,
Igyunk, lakjunk egymással vígan, szeretetből!

125 ÉVE SZÜLETETT SÍK SÁNDOR

SÍK SÁNDOR: **KERESZTÚT** (részletek)

I. Stáció

*A Rend és a Szabadság védelmében,
Törvény és Birodalom érdekében,
A Cézár és a Jehova nevében:
Az ítélet kimondva fejére.
Íme az Ember
Indul a Koponyák Hegyére.*

Kétezer éve:

A Rend és a Szabadság védelmében,
Törvény és Birodalom érdekében,
A Cézár és a Jehova nevében
Mindennap új-új pálca töretik.
Íme az Ember, a nyomorult Ember
Ítéltetik és öletik.

Halljátok-e az ezredeken át
Az el nem múló ítélet szavát?

Hol hangzik el? ki szövegezi meg?
Mindegy, testvérek, az ítélet egy,
Mert egy az Ok és az Értelem
Egyik neve Igazság, a másik Kegyelem.
Minden halál és minden szenvedés
Egy úton jár és egy irányba néz:
Vérhullás nélkül nincs engesztelés.

Az ítélet, a nagy Szentencia
A bűn törvényes, egyszülött fia.
Ó bűnösök, mi kik bűnben születünk
És bünt szülünk minden lehelletünkkel:
Az ítéletet, mely harsog felettünk
Bizonyhogy magunk nemzettük fejünkre.
Krisztus ostorát éjente- naponta
Eleitől hány ember bűne fonta,
S hányé ölmozza makacsul manap!
Melyiknél lennék makulátlanabb?
A bűn tajtékoz minden nap körül,
S az ítélet a bűn méhében ül.
A bűnök óceánja végtelen:
És mely büntől vagyok szeplőtelen?
Ki ellen szól az ítélet, ki ellen?

Minden embernek minden bűne bennem,
Gyümölcsként, virágként vagy csíráképpen:
Ahhoz kiált, aki az anyaméhben
Szólítja szabadságra a magot.
És minden bűnért felelős vagyok.

A szomszédomnak nem volt kenyere,
S nekem jóval a tányérom tele.
Rám nézett, és a szívem megesett,
Nem adtam mégsem, csak egy keveset.
S ha bőven is, csak a selejteséből,
Ha javából is: csak a fölöséből.
Ha meg egyszer a magamét feleztem,
Már úgy hittem, hogy érdemet szereztem,
S az igazságos mennyei Király
Kezeiből a jutalom kijár.
S bár tudtam: tettem csak annyira méltó,
Mint a gyermeké, aki cukorért jó,
A mézes szájíz mégis megmaradt
És meg-megveregettem vállamat.
Holott a szomszéd... s mind az éhesek...
Uram, vállalom az ítéletet.

Mindenkiét, Uram, mindenkiét!
Az egyik ember bűne a beszéd,
A másiké a csend, a cimborás.
Kárhozatra vet a káromkodás,
De sok meg azzal lesz pokolra méltó,
Hogy meg nem zökken ajakán a szép szó.
A békesség is bűnné válhatik,
Ha Isten dörgeti villámain,
És elgáncsolhat avval is az ördög,
Hogy olykor bele nem vágta az öklöd
Egy-egy arcba, melyen a gyűlölet
Az Isten-kép megcsúfolója lett.
Vétkezhet azzal is a tunya szellem,
Hogy vétlen marad a vétkező ellen.
Hát hol az ember, hogy bűnös ne lenne?
S hol esett bűn, hogy én nem voltam benne?

**AZ ÖN ÉLETE IS TÖRTÉNELEM!
MESÉLJE EL UNOKÁINAK IS!
Könyvét kiadjuk magyarul,
angolul vagy két nyelven
kis példányszámban is.
Kéziratának fordítását vállaljuk.
Tel.: 416 491 4631
E-mail: rozsadancs@yahoo.ca**

Ha minden ember a felebarátod,
Feles akkor az áldás meg az átok,
Közös az érdem, a bűn is közös:
Mindenkiért mindenki felelős.

Te is, testvérem, én is az vagyok
És vállalnunk kell a gyalázatot.
Az emberiség péntek-éjszakáján
A mi késünkön vért el a Bárány.
Mikor Pilátus eltörte a pálcát,
Mi tartottuk a mosakodó-tálcát,
Hogy mossa kezét meggyalázott székén:
Mi ordítottuk rekedtre a gégenk:
Feszítsd meg őt! és Mirajtunk a vére!
Mi kergettük a tagadásba Pétert,
És a vigyorgó szolganép előtt
Mi tagadtuk meg háromízben Őt.
Arcába köpni mi voltunk serények,
Mi sürgölődünk - nagyzsoldú legények -
Ólmozott szíjjal vérét ontani.
Mink a lator is, a baloldali,
Ki a kereszten is káromkodott,
És mi vagyunk Júdás, az áruló
Júdás, kinek meg nem születni jobb.
Születtünk: emberek vagyunk.
Emberk vagyunk: bűnösök vagyunk.
Te, ki az ítélőn ítélsz,
De bűne bánójával könnyezel,
Halld elfülő szavam:
Csak egyedül ne, csak a Bárány
Nyomán indulhassak oda,
Hol elejétől fogva vár rám
Keresztemmel a Golgota!

II. Stáció

Megroncsolt testtel, homloka tövisben,
Indul az útnak az elítélt Isten,
Vállán a kereszttel.
A kezemet, Uram,
Jaj, a kezemet soha ne ereszd el!
Hát én is immár idáig elértem!
A teljeskorig most lett, hogy megértem:
Jön, jön felém már a kereszt,
Elment előttem a Fájdalmas Ember
A nagy kereszttel és azt mondta szemmel:
Itt van: szeresd!
Érzem, hogy nő ki vállamból keresztem.
Én nem kívántam, ó én nem kerestem:
Ha fölsejlett a fájdalom,
A színétől is félve oldalogtam,
És dideregve bűnbánón vacogtam,

Hogy nem bírom.
És mostan imhol megtermett magától.
A reggeltől-e, vagy az éjszakától?
Mindennap újra megerem.
Még álmomban sem láttam eddig arcát,
És mégis-mégis: énnekem faragták,
Megismerem.
A történelem volt a faragója,
A rámköszöntött getszemáni óra
Vérizzadása szülte meg.
Amitől eddig megóvtak a mennyek:
A Benső Éjnek hogy mélyére menjek, -
Most küldenek.
Ó én kezdettől rámszabott keresztem!
Elfogadom, Uram, de hogy szeressem?
Tán igazabban ölelem,
Ha engeded, hogy azoké lehessen,
Akikért ezt az életet szerettem,
A kegyelem.

Hadd indulok hát a keresztes útnak!
De a gyengének, de a nyomorultnak
Uram Jézus, Te adj erőt,
Vagy elbukom az első durva szónál.
De hiszen minden stációnál
Te jársz, Uram, szolgálád előtt!

XIII. Stáció

Drágalátos szent testét
A keresztről levették
Szegény Jézus megpihen
Szűz Mária öliben
Szűz Mária ringatja
Ölelgeti, siratja
Édes lelkem, kis Jézuskám,
Hát így jöttél vissza hozzám!
Nem így feküdtél ölemben
Karácsonykor Betlehemben!
Sirtam pedig ott is én:
Jaj de fáztál, kicsikém!

Hát amikor, nyakas gyerek,
A templomban fölleltelek!
Mit is mondtál, te szívtelen:
"Atyám házában a helyem!"

Kánában az esküvőnél
Mikor megpirult a vőfény,
Én meg nálad reménykedtem,
Jaj mit mondtál, te kegyetlen!
(Most is küzdök a sirással!):
"Asszony, mi közünk egymással!"

DR. JAKAB ANTAL 50 ÉVE SZABADULT A 13 ÉVNYI BÖRTÖNRABSÁGBÓL

Sajtóközlemény

Dr. Jakab Antal gyulafehérvári teológiai tanárt, vice-rektort és titkos ordináriust koholt vádak alapján 1951. augusztus 24-én tartóztatta le és hurcolta el a kommunista államhatalom. Az egyházmegye későbbi püspöke 42 éves korától 55 éves koráig raboskodott Románia megsemmisítő börtöneiben. Az igazságtalan és kíméletlen fogságból 12 év, 7 hónap és 23 nap elteltével, az 1964-es általános amnesztia eredményeképpen, 1964. április 16-án szabadult – éppen 50 évvel ezelőtt.

Dr. Jakab Antal gyulafehérvári megyéspüspök 1909. március 13-án született Gyergyókilyénfalván. A tizenkilenc évesen félárván maradt – szeretett édesanyját elvesztő – fiatalember nagy szorgalommal végezte el teológiai tanulmányait; Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök 1934. június 29-én szentelte pappá a gyulafehérvári székesegyházban. Segédlelkészként Ditró és Gyulafehérvár után 1936-ban Kolozsvárra került a Szent Mihály-plébániára, Márton Áron plébános mellé – kettejük élethosszig tartó, kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapuló kapcsolata ekkor kezdődött. Rögtön püspökké szentelését követően (1939. február 12.) Márton Áron egyházi tanulmányok folytatására Rómába küldte fiatal papját. Jakab Antal teljesítette főpásztorra kérését, és négy év helyett három év alatt megszerzte az egyházi doktora a Lateráni Egyetemen. Hazatérte után, 1942-től, a második világháború nehéz időszakától kezdve mindvégig meghatározó segítsége volt Márton püspöknek. Képességeinek és emberi helyállásának eredménye, hogy 1946 őszétől Márton Áron a teológiára hívta őt, rá bízva az egyháztörténelem tanítását és a vice-rektori teendőket, 1951-től pedig – Boga Alajos és Sándor Imre után – az egyházmegye titkos ordináriusa lett. Mivel azonban ő sem volt hajlandó az állammal együttműködni, 1951. augusztus 24-én bekövetkezett az ő letartóztatása is. A börtönfalakon kívüli világot tizenhárom keserves esztendő után, 1964. április 16-án láthatta meg újra.

A papi szolgálat folytatásának lehetősége másfél évnyi lábadozás és kényszerű várakozás után adatott meg számára, előbb három hónapig Görgényszentimrén helyettesítő plébános, majd a búzásbesenyőiek plébánialapító, szeretett papja volt, aki már onnan is bejárta egyházi tanítani a gyulafehérvári teológiára. 1968 októberétől a Hittudományi Főiskola teljes állású tanára lett. Gyulafehérvári segédpüspöknek a Szentszék 1971. december 23-án nevezte ki, püspökké pedig 1972. február 13-án szentelte VI. Pál pápa a római Szent Péter-bazilikában. Nyolc évig segédpüspökként volt főpásztor támasza, majd 1980-tól 1990-ig megyéspüspökként vezette az egyházmegyét, mindvégig Márton Áron nyomdokain haladva.

Lelkét nyugalomba vonulása után három évvel, életének 84. évében, 1993. május 5-én adta vissza Teremtőjének.

A Jakab Antal Keresztény Kör 2014 áprilisában különösen is megköszöni a Jóistennek, hogy 50 évvel ezelőtt hazavezette szülőfalujába az igazságtalanul megkínzott és meggyötört Jakab Antalt és hogy egészségét is javarészt visszaadta. A Jakab Antal-emlékdíj 2014. évi átadása április 22-én Gyimesbükön ennek az örömmel a jegyében történik, április 27-én, vasárnap pedig Búzásbesenyő lelkes közösségével együtt öltöztetjük ünneplőbe a szívünket, hogy dr. Jakab Antal néhai püspökünk börtönből való szabadulásának 50. évfordulójáról s egyúttal az ő kivételes életpéldájáról méltóképpen megemlékezzünk.

Dominus meus et Deus meus – állt püspöki címerén nagyon kifejező jelmondataként.

En Uram és én Istenem – élt mélyen lelkében s hangzott ajkán is oly sokszor.

Mi Urunk és mi Istenünk... – mondjuk mi 2014 áprilisában – *köszönjük, hogy 50 évvel ezelőtt hazahoztad őt!*

Jakab Antal Keresztény Kör

Díjazottak:

Salamon József gyimesbükki plébános és Kolumbán Csilla tekerőpataki tanár

1964. ÁPRILIS 16.: BILINCSEK NÉLKÜL

Részlet a *Megalkuvás nélkül – Száz éve született Jakab Antal* című könyvből
(Varga Gabriella – Vencser László, Kairosz Kiadó, Budapest, 2009)

A legszebb tavaszi napok egyike volt ez, egy szép napsütéses csütörtök. Mint máskor, most is megállt a tekerőpataki állomáson az a személyvonat. Talán utasai is a megszokottak voltak, kivéve egyet.

Ezen a napon arról a vonatról leszállt és tizenkét év, hét hónap és huszonhárom nap után újra szülőfaluja kövére lépett Jakab Antal.

Gyalog indult a kilyénfalvi szülői ház felé. Úgy mondják, György János bácsi szekérrel utolérte, megismerte, s látva a feltűnően gyenge, lefogyott *vándort*, hívta, üljön fel a szekérre. Útközben az elhaladt házak előtt Jakab Antal rendre megkérdezte valahai lakóiról, hogy élnek-e, itt laknak-e még, kivel mi van. Akivel találkozott, mindenkinek köszönt, de őt nem ismerték meg az emberek.

Amikor Ernő öccséhez megérkezett, sógornője, Ilus volt otthon egyedül, a család többi tagja az erdőn dolgozott.

Díjátadási ünnepség

Dr. Jakab Antal önálló egyházközséget alapított Búzásbesenyőn

– *Sírtunk mind a ketten, öleltük egymást és sírtunk –* mesélte Ilus. – *Az erdőn laktunk akkor, én mosni jöttem haza. A mosáshoz jó sok vizet melegítettem, s gyorsan töltöttem ki a mosdótálba, mert Antal leghamarabb mosakodó vizet kért. Úgy le volt fogyva, olyan gyenge volt, hogy ahogy hajolt a mosdótál fölé, kellett tartsam, nehogy elessen. Ernő ruháiból felöltözött, de már az udvar s a ház telt meg néppel, úgy jöttek a rokonok s a szomszédok a hírre, hogy hazajött. Mennyit sírtunk azon a napon, el nem tudom mondani. Örömlünkben! Én örömben sírtam, hogy látom, hogy hazajött s hogy ép!*

– *Édesapámmal az erdőn dolgoztunk –* eleveníti fel emlékeit könnyei között Jakab László, Jakab Ernő fia. – *A fakitermelők és a szállítók rádióközvetítőn tartották egymással a kapcsolatot, s hát egyszer édesapám telefonál, hogy: „Gyere gyorsan, mert hazajött bátyám!” Akkor az egyik ember azt mondta: „Gyorsan vedyed a biciklimet s eresszed!” Az én biciklim ugyanis éppen defektes volt. Szöktem fel gyorsan, s indultam a körülbelül két kilométer völgyön át Márta nénihez, a nagyobbik lánytestvéremhez...*

Jakab Antal a testvérei gyermekeit, az unokákat nem ismerte meg, nagyot nőttek időközben. Nem tudta a nevüket, s azt sem, melyik kié. Újra kellett tanulnia és szoknia az otthoni életet.

Tizenhárom év után szabadon

CSÍKSOMLYÓI LEGENDA

Csíksomlyó az ősi magyar hitvilág Napbaöltözött Asszony kultuszának központja.

A Jóisten Csíksomlyón osztotta szét világunkat a nemzetek között. Azért, hogy a nemzetek ne civakodjanak a kék bolygó területei fölött. Összehívta őket a csíksomlyói dombtetőre. Ott, ahol a kápolna most áll, az Úr megáldotta a földet. Ezért ott a föld mélyéből áradni fog örök időkre a jóság energiája.

Tódultak a nemzetek minden felülről. Jöttek északról és délről, keletről és nyugatról. Lóháton, elefántháton és teveháton, ökrök vontatta szekereken. Megteltek a közeliombok népek sokaságával. Bármennyien is voltak, egyre csak jöttek és úgy látszott, nem fogynak el soha. A megérkezettek felsorakoztak egymás mellé. Mindenki beszélt mindenki nyelvét. Fegyver nem volt senkinél, mert maga az Úr hívta őket és az egész környéken jóság és béke uralkodott. A Sátán nem lépte át a Kárpátok gerincét, mert megtiltatt neki.

Amikor mindenki egybegyűlt, az Úristen felújította az emberekkel kötött szerződést. Ennek jelül gyönyörű szivárvány jelent meg a hegyek fölött. Emlékeztette a világ nemzetait a tizparancsolatra. Majd igazságosan szétszította a földet a népcsoportok között. A következő intelligenciával engedte útjukra: „Szaporodjatok és sokasodjatok. Népesítsétek be a földet mely néktek adatott. Uralkodjatok a föld állatai és növényei fölött. Uralkodjatok igazságosan és céltudatosan, jó gazda módjára!” Aztán megáldotta az emberek sokaságát, és útjukra bocsátotta őket!

Figyelte, ahogy elvonulnak az égtájak irányába, mint a vándorhangyák. Amikor az utolsó népcsoportot is elnyelte a messzeség, az Úrra rászakadt a sűrű csend és a néma magány. Akkor abban a pillanatban másvalaki azt hitte volna, hogy azt a helyet, a megáldott szent helyet nem adta még oda senkinek. Mivel az Úr cselekedetei nem véletlenszerűek és céltalanok, ezért az Úr kiült a csíksomlyói dombra és várt. Várt türelmesen, tudta, kikre kell várnia. Íme, egy elkésett furcsa népcsoport közeledett a domb felé. Mezítlábas kislány tarka tehenet vezetett kötélen. A tehen hátán egy kislány ült, feje körül sokszínű virágkoszorú és ismeretlen nyelven dalolt. A dal beleolvadt a tájba és feloldotta a magányt. Mint az arany, ahogy felnemesíti az ötvözetet. Az Úrnak felvidult a lelke, mert bebizonyosodott, hogy minden a terv szerint megy és már tudta, kié lesz a megáldott föld!

- Kik vagytok ti? – kérdezte a gyerekeket.

A fiúcska lehajtotta fejét és hallgatott. Nem bírt szóhoz jutni a megilletődéstől. A kislány egy csokor virágot nyújtott az Úrnak.

- Üdvözölve légy, mi Urunk Istenünk! Én Magyar vagyok, a testvérem Székely. Messzi földről jövünk és eltévedtünk az úton.

Az Úr elfogadta a virágot és újra örült az ő lelkében, mert soha nem kapott ajándékot embertől.

Hol vannak szüleitek? Túl gyöngék vagytok még ahhoz, hogy egy nemzet sorsát cipeljétek!

- Nincsenek szüleink, nem is voltak! – csilingelte a kislány.

- Honnan jöttetek? – faggatta tovább az Úr.

- Csillagösvényről. – szólalt meg a fiúcska is félénken.

- Országot akartok magatoknak?

- Azt akarunk Uram. De mivel mi még gyerekek vagyunk, adjál nekünk apát és anyát is, aki védelmezzen bennünket!

- Apát adjak, meg anyát is? – kérdezte az úr meglepetten.

- Igen, mert csak te tudsz adni! Te vagy a mindenható, a jó és könyörületes!

- Várjatok egy keveset, hadd gondolkodjak – mondta az Úr, és két tenyerébe hajtotta fejét.

Hosszasan gondolkodott. A két gyermek közben önfeledt játékba kezdett. Nevetgélésük úgy hatott a dombon, mint ezernyi ezüst csengettyű.

- Mivel védtelenek vagytok, ártatlanok, és kedvemet lelem bennetek, ezért meghallgattam és teljesítem kéréseteket! Íme, itt van ez a föld, amit nemrég megáldottam. Ezt az áldott földet, Erdélyt és Pannóniát nektek adom örök időkre! De mivel ellenségeitek megszorodnak majd és sanyargatni fognak benneteket, tisztaságotok és jóságotok miatt, ezért erős hitet és reményt adok nektek, amit itt, ezen a szent helyen, Csíksomlyón minden évben megerősítek.

Apát is adok nektek, én leszek az Atyátok, mert én vagyok mindenek Atyja, a világ teremtője! Anyát is adok, a Szűzanyát, Máriát, Jézus Krisztusnak, a világ megváltójának és szeretett fiának anyját! Ő legyen a ti anyátok és bajaitokban mindig öhozzá, kiáltatok!

Csodálatos szépségű asszony jelent meg, fehér ruhában, ragyogó fényben. Lehajolt, megsimogatta a két árvát, majd felemelte és keblére ölelte őket! Azóta hosszú idő eltelt sok minden megváltozott, de egy dolog változatlan: Minden pünkösdkor százezrek vonulnak ki a búcsú hegyére megerősödni hitben, és reményben, közöttünk van valóban nemzetünk anyja, érezzük kezének simogatását és azt a földöntúli boldogságot, ahogy szerető anyaként keblére ölel bennünket.

(Erdély.ma nyomán)

CSÍKSOMLYÓ ÉNEKE

(dallama: Amint mondta föltámadt)

1. Ki az édes Szűzanyát szívből szereti,
Szent örömmel siessen őt köszönteni.
Üdvözlégy, mennyei rózsza, hóliliomszál,
Ki a székely nép földjében kivirágoztál.

- 3 Nyitva áll előttünk a somlyói templorn,
Ahol eltűnik minden bú és fájdalom.
Üdvözlégy, mennyei rózsza, hóliliomszál,
Aki Erdély hős földjében kivirágoztál.

2. Örörmében sír bennünk a szív és lélek,
Hogy mi itt köszönhetünk, jó Anyánk, Téged
Üdvözlégy, mennyei rózsza, hóliliomszál,
Ki a székely nép szívében kivirágoztál.

4. Itt örömgönggyé válik a bánat könnye,
Lecsendesül a kebel zajló tengere.
Üdvözlégy, mennyei rózsza, hóliliomszál,
Aki Csíksomlyó kertjében kivirágoztál.

5. Átvesszük üzenetedet Csíksomlyói Szűz,
Katolikus hitünkhöz a szeretet fűz!
Üdvözlégy, mennyei rózsza, hóliliomszál,
Aki a magyar lelkekben kivirágoztál.

(Forrás: *Ipolyvölgyi Németh J. Krizosztom: Búcsújárók könyve Novitas b. Kft. , Balassagyarmat, 1991. 72-72.old.)*

Csíksomlyó - kegytemplom

(Folytatás a 11. oldalról)

Fotó: Czékmán Balázs

se. Küldetésünk egy szimbiózis, hiszen mi magyarok, egymást segítve haladhatunk előre, függetlenül attól, hogy jelenleg épp a világ melyik pontján élünk.

Bizonyítékként, egy kis programajánló gyanánt, érdemes áttekinteni a kora nyári rét szivárványszínével vetekedő programok kavalkádját. A teljesség igénye nélkül, a következő (*British Columbiában, szerk.*) eseményeket említem, azonban ezek sokszorosa kerül megrendezésre. Érdemes az adott közösségek, Magyar házak honlapjait, kiírásait figyelemmel kísélni. Kelownában Szilvia a május 11-én megrendezésre kerülő Anyák napi műsort és a május 24-i zenés vacsorát ajánlja. Nyugat felé haladva, Vancouverben Olívia a május 11-i reformátusok és a katolikusok által szervezett anyák napját, a május 25-i gyereknapot, a június 15-i apák napját ajánlja. Továbbá invitálja a magyarokat a május 4-én megrendezésre kerülő református gyülekezeti évfordulóra is. Jómagam Nanaimoba várom a magyarokat, legelőször május 4-én, amikor a délutáni taggyűlésünk keretén belül a Magyar Ház 25 éves évfordulóját és az anyák napját ünnepeljük. Június 15-én az apáké a főszerep, taggyűléssel egybekötve. Május 18-án, június 1-én taggyűlésünk lesz, azonban ezen alkalmakkor és a közeljövőben, új időpontokban is, közös sporteseményeket, pingpongozást, gyerekeknek szóló programot hirdetünk; érdemes figyelemmel kísélni a Nanaimo-i Magyar Kulturális Egyesület frissen elkészült honlapját is, a www.nanaimohungariansociety.ca címen.

S hogy mit kívánok idén a tavasztól és a nyártól? Azt, hogy legyen olyan gyönyörű, illatos, színes, magasztos és felemelő, melytől kellemes érzés fut át az ember testén. Az újjászületés, a megújulás felemelő érzését, mely egész évre kicsattanó energiával tölt fel. Kívánom, hogy az idén szárba szökkenő virágok, gyökereiket még csak tétován kiengedő növények örökzöldek legyenek, s hosszú-hosszú éveken keresztül boldogítsák a magyarok életét. A világ földjébe szétszórt 94 mag legjobb talajra való hullását, és erőteljes növekedését remélem. Legbelül azonban nemcsak remélem, hanem teljes bizonyossággal tudom, hogy a talaj tökéletessége, a diaszpóra magyarság szeretetteljes földje egy tökéletes környezet a legmagasztosabb termés beéréséhez, mely várhatóan nemcsak idén tavasszal és nyáron, hanem hosszú-hosszú időn keresztül évelő lesz.

Czékmán Balázs, Nanaimo, Brit Columbia

STEPHEN BESZEDITS

HUNGARIANS IN THE AMERICAN CIVIL WAR

The bitter sectional conflict known as the Civil War one hundred and fifty years ago was a pivotal event in the history of the United States. More than three million men donned Union blue or Confederate gray to fight for their respective cause. It's often forgotten that many of the combatants on both sides were foreign-born. While the Irish and the Germans formed the bulk of the non-natives, virtually every European nationality was represented in the ranks.

The Hungarians were one of the smaller ethnic groups involved. In 1861 the Hungarian population of America was

only around three thousand according to the best estimates. Hence the number of Hungarian enrolled in the armies of the North and South – a figure impossible to pinpoint with great precision – hovered around three hundred, over-

whelmingly on the side of the Union. The majority were political refugees who came to America following the unsuccessful 1848-49 War of Liberation led by the renowned patriot Lajos Kossuth against the ruling Hapsburg dynasty. Due to aversion to slavery and lack of opportunities, most avoided the Deep South, preferring to live in Northern cities and towns. Kossuth himself paid a lengthy visit to the United States, touring the country between December 1851 and July 1852. But he decided not to remain and settled in England. Nevertheless, in 1958 he was honored by the U.S. Post Office on the Champion of Liberty series of stamps.

Though not numerous, Hungarians made an impressive presence in the Federal army: two major-generals, four brevet brigadier-generals, some twenty colonels, and around forty majors and captains. Nearly a dozen Hungarians have their names inscribed on the African-American Civil War Memorial due to their service with the U.S. Colored Troops (USCT). Because Hungarians were few in numbers and scattered across the nation, there was no unit composed predominantly of Hungarians at any time during the war, not even a company.

The three most famous and most often written about Hungarians of the conflict are **Julius Stahel**, **Alexander Asboth**

and **Charles Zagonyi**. Initially lieutenant-colonel of the 8th New York Infantry, **Stahel** held the rank of major-general by March 13, 1863. For conspicuous bravery and leadership at the battle of Piedmont, VA, on June 5, 1864, he was awarded the Congressional Medal of Honor. One of Kossuth's most loyal companions, **Asboth** was Fremont's chief-of-staff in Missouri, commander of the District of West Florida, and was brevetted major-general on March 13, 1865. **Zagonyi**, commander of Fremont's Body Guard, gained instant and enduring fame by the daring cavalry charge against an overwhelming number of Confederates at Springfield, MO, on October 25, 1861.

Others rendering valiant service include **Geza Mihalotzy**, colonel of the 24th Illinois Infantry; **Nicholas Perczel**, colonel of the 10th Iowa Infantry; **Geza Haraszthy**, captain, 18th New York Cavalry, and eldest son of Ágoston Haraszthy, the "Father of California Viniculture;" and **Frederick Knefler**, colonel of the 79th Indiana Infantry, brevet brigadier-general and close friend of Lew Wallace. To this list may be added **Philip Figyelmessy**, **John Fiala**, the four **Rombauer** brothers: **Robert J.**, **Roderick Emil**, **Raphael Guido** and **Roland**, as well as the five nephews of Kossuth, namely the four **Zulavsky** brothers: **Ladislav**, **Emil**, **Casimir** and **Sigismund**, and **Albert Ruttkay**. When severe wounds sustained at Gettysburg, PA, necessitated his resignation from the 39th New York Infantry, Major **Hugo Hillebrandt** enrolled in the Veteran Reserve Corps. The same step was taken by Captain **Augustus Kovats**, 24th Illinois Infantry, after suffering debilitating injuries in a skirmish near Jasper, TN.

Deserving mention on the Confederate side is **Charles Vidor**, a prominent citizen of Galveston, TX, and grandfather of distinguished movie director King Vidor. John Scott's *Partisan Life with Col. John S. Mosby* describes a certain **Jake the Hungarian**, "a soldier of Kossuth," as one of the men who rode with the "Gray Ghost." **Maximilian Ferdinand de Bajligethy** served with Terry's Texas Rangers; after the war he was a prominent judicial figure in Harris County.

The Medical and Surgical History of the War of the Rebellion credits **Dr. Ignatz Langer** with devising a combined splint and fracture bed. **Alexander Strausz**, a hydrographer with the Coast Survey, was praised in the official reports of Admiral David D. Porter for his work in mapping the terrain around Vicksburg, which helped immensely in the capture of that Southern stronghold.

Hungarians contributed significantly to the Civil War literature. For example, **Robert J. Rombauer's** *The Union Cause in St. Louis in 1861* is regarded as an authoritative first-hand account of those troubled times. **Emeric Szabad's** *Libby Prison Diary* is often cited when prisoner-of-war issues are discussed. *War Pictures from the South*, extremely popular when originally published, was penned by the mysterious and enigmatic Colonel **Bela Estvan**, generally conceded as the highest ranking Hungarian in the Confederate army. Recollections by

Continued on page 30)

BÁCSALMÁSI ISTVÁN

UTAZÁS ÉS KERESKEDELEM

Utazás - már maga a szó sokunkban kellemes érzéseket és gondolatokat kelt, bizonyos fokú szabadság utáni érdeklődésre is mutat. Hegyvonulatok és egyéb természeti szépségek, folyók, tavak, valamint az emberi alkotások, hidak, kastélyok és templomok szépsége, értéke mindannyiunkat érdekel, szeretnénk megismerni minél többek belőlük. Mindegy, hogy milyen formájára gondolunk az utazásnak, repülés, vasút, hajózás vagy autózás - mindig örömet jelent az új dolgok felfedezése.

Sajnos, többen igen nagy árat fizettünk azért, hogy utazhassunk, sokan hazánkat is elvesztettük. Talán Ausztria volt az első, majd Ausztrália, Kanada, az Egyesült Államok és Dél-Amerika lett az a hely, ahol a magyarok nem csak szépséget, de biztonságot, szabadságot és addig ismeretlen életformát is találtak maguknak és családjuknak.

Amikor szabadon választott utazásaink ideje megjött, egyik európai utunkon, amikor a Rajnán és a magyar Dunán mentünk hazai látogatóba, lett előttem világos, hogy az utazásnak nem csak gyönyörű, művelődést és műveltséget nyújtó oldala van. Az a nagy különbség, ami a hajókkal megtömött Rajna és főleg Bécestől keletre a hajóktól szinte üres magyar Duna között van, meggyőzően beszélt gazdagságról és szegénységről egyaránt. Nem sokkal ezután és egész véletlenül megismertem az okát is ennek.

Egyik honfitársammal hozott össze a sors, Kiss Pállal, aki szintén Bácsalmás szülötte és tulajdonosa, valamint kiadója volt a Navigator c. közlekedési szaklapnak, majd később kiadója és főszerkesztője a Magyar Közlekedés c. szaklapnak is. A mi ismeretségünk Bácsalmáshoz és az íráshoz kötődött, de a lapjain keresztül megtudtam, hogy mekkora szerepe volt neki a magyar közlekedési ipar megjavításáért folytatott munkában. Ezt a munkát nem csak a közlekedési ipar vette tudomásul, de a magyar kormány is elismerte és, mint egyetlen ilyen területen dolgozó újságíró és szakszerkesztőt, a Baross Gábor kitüntetéssel jutalmazta.

A közlekedési ipar meglehetősen kevert, kisemberekből, kis vállalkozókból és nagy tőkésekből állt és áll, akik között azelőtt semmi szóba jöhető kapcsolat, közösségi érdek nem mutatkozott. Jellemző volt azonban a kisebb-nagyobb mulasztás a kamionok vezetői között, úgyszintén az ipar természetében megkívánt alkalmazkodás és rugalmasság hiánya, valamint a gyöngye úti és forgalmi ellenőrzés, amelyek jövedelmi kiesést jelentettek az ipar és az állam számára is. Kiss Pálnak a meglátása, lapjának döntése, hogy a hazai és ipari érdek nem egyszerű hírközlésekben vagy bírálatokban rejlik, de az ipar átszervezésében, egyesülések, tanácskozások szervezésében és a szakértők egymást támogató, erősítő munkájában, nyilvános, közös képviselőként. Közel egy emberéletet kitöltő munkával sikerült az otthoni szaklapoknak ezt a szemléletet és gyakorlatot az iparban megvalósítani és

ebben a kormány is részt vállalt. Az új törvények is sikert hoztak gazdaságilag, erkölcsileg és politikailag is. Kétségtelen, hogy ez a közösség példája lehet országunk szükséges társadalmi, gazdasági és erkölcsi javulásának, erősödésének.

STEPHEN BACCSALMASI

TRAVEL AND THE TRADE

Hearing the word : travel, many people associate it with pleasure, culture or new beauties and rightly so. The beautiful mountains, the green country sides, rivers and lakes as well as the bridges, cathedrals, castles are exhibiting wonderful human achievements. Regardless of the form of travel, air plains, train, ships or autos, the same pleasure was a major gift to us.

Many of us, unfortunately, had to pay a very large price for those travel experiences. We have lost our country for it. Austria first, than later either Australia or Canada and even the USA and South America became the place where many Hungarians found not only beauty but security, freedom and otherwise unknown way of life to live.

When later we were able to travel freely and we were on the Rhine and on the "Hungarian" Danube to visit Hungary, it became clear to me, that travel had other than cultural, or beautiful side. The great difference in the number of boats, ships that moved on the two rivers showed very clearly the rich and the poor countries involved in commerce. The Danube, east of Vienna was, and very sadly, empty compared to the bustling and busy Rhine. Later I learned about the Hungarian commerce and business, many of its faults and short comings of the fiscal and economic situation which made the issues so sad for me during my travel and forced the Hungarian transport industry to stay poor. I must admit that this learning process was very accidental on my part and I should thank one of my countrymen for it, who was born in Bacsalmás. As I found out, Mr. Paul Kiss was the owner, publisher and editor in chief of the "Navigator" and the editor in chief of the "Hungarian Transport", another gazette and he was very much part of the change of the Hungarian transport industry and for the recognition of the issues and problems involved. His work was rewarded by the government as well as the industry, and he is the only newspaper man, who received the prestigious "Gabor Baross" prize.

The industry, as we all know, a very mixed bag of small businessmen and big "capitalists" and there was no cooperation, not even any discussions or recognition of commonality among them. Not only the industry, but the State also failed to recognize how much she is losing because of its carelessness. The major issues were the lack of good enough training of the big truck drivers, the lack of required compliance and elasticity of the companies to the changing busi-

ness environments, and many more other things, such as the very weak road-control and transport control, which weakened not only the industry but the state as well. The home companies, but mainly certain foreign companies, using our roads or transport opportunities observed this weak control and did not pay their shares of the required money. The weaker Hungarian industry lost a great number of companies and job opportunities while the state lost its revenues.

Part of the solution became the media, which recognized, that the industry needs no "information" about the situation, not even criticism and political "head bashing" but to get together to talk about the issues and act together to find solutions.

Accordingly, Paul Kiss and other writers and papers organized regional conferences with the experts, to do just that. The discussions led to recognition for the need of greater road control, how much tax should be charged for the use of roads, how to collect them, who should be responsible for what kind of requirement. Not only the experts listened to one another, but the government also and throughout the industry a healthier situation developed. This self improvement should be recognized by other section of our economy as well.

It may need a lifetime for this process to catch on, but it proved, that this is the only way to be successful economically, morally and politically as well.

Minden gyermeknek BÓBITÁT!

Megrendelhető:

416 491 4631

rozsadancs@yahoo.ca

TŰZ TAMÁS

ISTENKERESÉS

Kerestelek. Kezemben fáklya.
Pillám fésűje túrt bele
a laza kontyú éjszakába.

Elrejtőztél. Nyomod se volt már.
Se hang, se fény, se buborék.
Talán előlem bújdokoltál?

Hallgatásod jegében dermedt
csuklómat forgattam feléd.
Így vártam mindennap kegyelmed,

Ilyen sámáni révületben.
Aztán zörrent a holt avar
s ott álltál nappal fényesebben.

AKIRE BÜSZKÉK VAGYUNK

Dr. Szabó Éva, a hamiltoni Emberi Össejt- és Rákkutató Intézet kutató orvosa lett a főnöke a Canada Research in Metabolism in Human Stem Cells and Cancer Development nevű intézetnek.

Gratulálunk a marosvásárhelyi születésű fiatal orvosnőnek eddigi sikeres karrierjéhez és további kitartást, eredményeket kívánunk neki.

EVA SZABO AWARDED CANADA RESEARCH CHAIR IN METABOLISM IN HUMAN STEM CELLS AND CANCER DEVELOPMENT

Eva Szabo, a researcher with the Stem Cell and Cancer Research Institute was awarded a **Canada Research Chair in Metabolism in Human Stem Cells and Cancer Development**.

Szabo says that over the past decade it has become more evident that **abnormal adipose tissue regulation** plays a major role in development and progression of **obesity, type II diabetes** and **cancers**. However, the effect of human adipocytes on development of a diseased state and their potential use in disease management remains to be proven.

The main focus of Szabo's research program is to dissect the role of **human adipocyte** during development of metabolic disorders, including obesity and type II diabetes, as well as cancers, utilizing human adult and pluripotent stem cells for modeling normal and disease states and towards development of novel treatment strategies for these debilitating diseases."

IM MEMORIAM K. JAKAB ANTAL
ANYANYELVÜNK TISZTASÁGÁNAK FÁRADHA-
TATLAN VÉDŐJE HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁRA
 (1942. július 26. – 2007. június 20.)
NÉVSZÓI AKTAMEZŐK

A ... magyar nyelv párthivatalokban fröccsöntött mondatrészpótlékai között bőven akadnak határozópótlékok is. Ezek abban különböznek a rendszerint ragos vagy névutós főnévvel kifejezett közönséges határozóktól, hogy terjedősebbek, legalább két szóból állanak, a ragot vagy a helyénvaló névutót névszói vagy igei eredetű határozószóvá kenik szét, amely amellet, hogy maga is ragos, gyakran a határozói viszony alapszavához is újabb ragot ragacsoz (például amikor ahelyett: a csillagokról megállapították, azt mondják: a csillagokkal kapcsolatosan megállapították). A fröccsöntött határozó nemcsak hogy otrombán elterpeszkedik, és valóságos aktamezőket, elaktásított területeket képez a beszédben, de rendszerint elfedi az értelmi különbségeket a határozófajok (pl. az ok-, a cél- meg az eredményhatározó) között. A mocsári magyar imádja a szétfolyó jelentésű szerkezeteket. Vegyünk szemügyre előbb néhány névszói pótalkatrészt.

Alapján. Nyelvünk ... aktakukacai valahogy fontosabbnak érzik magukat, ha a régi jó folytán vagy szerint, a régi jó -ból, -ből vagy a régi jó jelöletlenség (a semmi) helyett nagyképűen azt mondják: alapján: „a trianoni döntés alapján Magyarországot szétdarabolták” (helyesen: a trianoni döntés folytán Magyarországot szétdarabolták); „a kérdésekre református szempontok alapján kívánok választ adni” (helyesen: a kérdésekre református szempontból kívánok válaszolni); „a hivatalos adatok alapján arra következtethetünk” (helyesen: a hivatalos adatokból arra következtethetünk); „a pályamunkákat a kidolgozott szabályzat alapján a tanszék oktatóiból álló bizottság értékeli” (helyesen: a pályamunkákat a tanszék oktatóiból álló bizottság értékeli a szabályzat szerint); „július elsején lép hatályba az a határozat, amely alapján magyar nyelvű táblákat kell elhelyezni az intézetben” (helyesen, mindennemű alapok és fölös birtokos szerkezetek mellőzésével: július elsején lép hatályba az a határozat, hogy magyar nyelvű táblákat kell elhelyezni az épületben). Egy agyonmagasztalt regényben is azt találjuk: „este volt, mint a hideg alapján megíthettem” (ahelyett: este volt, mint a hidegből megíthettem), továbbá „orrának szimatoló nyúlra emlékeztető szüntelen fintorgása alapján afféle idegbajosnak ítélttem” (ahelyett: orrának ... fintorgásából afféle idegbajosnak ítélttem).

Belül. A vele alkotott helyhatározók vagy képes határozók, amelyek az alapszóhoz újabb ragot ragasztanak, az -on, -en, önt, mára már csaknem teljesen kiszorították a mocsári magyarból a túl pórias, azaz túl magyaros -ban, -ben raggal alkotott egyszerű alakokat, vagy azt, hogy abban, ebben, benne, belőle. A minta kétségkívül az angol inside-os szerkezet; pl. az inside the building magyar tükörfordításban: az épületen belül. Csak úgy fröcsög tehát a belül a Kárpát-medencében: „az elnökségen belül dúló harcok” (ahelyett: az elnökségben dúló harcok); „a

közművelődésen belül kiemelt szerepe van a színjátszásnak” (ahelyett: a közművelődésben fontos szerepe van a színjátszásnak); „ez történt a bankon belül” (ahelyett: ez történt a bankban); „a vidéki színjátszás s ezen belül a vándor színtársulatok tevékenysége” (ahelyett: a vidéki színjátszás s benne a vándor színtársulatok tevékenysége); „külön megemlítésre kerül Aranyos szék és ezen belül Várfalva is” (ahelyett: külön megemlítették Aranyos szék és belőle Várfalva is); „az lett volna ésszerű, ha az RMDSZ a kezdet kezdetétől a románság által nem ellenőrzött külpolitikára, azon belül az európai fórumokra összpontosít” (ahelyett: ... a románság által nem ellenőrzött külpolitikára, abban az európai fórumokra összpontosít). A belül néha -i képzővel bővül, és ilyenformán egyéb szerkezeteket cifráz, ezúttal a -beli képző helyét bitorolva: „egészen addig, míg meg nem fosztották szervezeten belüli tisztségétől” (ahelyett: egészen addig, míg meg nem fosztották szervezetbeli tisztségétől).

Dőreség volna tagadni persze, hogy olykor igenis szüksége van a bennfoglaltság nyomatékos kifejezésére, például amikor szembeállítjuk a külsőlegességgel. Ilyen esetekre azonban van nekünk egy pompás szavunk, a kebelében. Nem vagyunk rákényszerítve, hogy így nyekeregjünk a gyurcsánymaggyarral: „az RMDSZ-en belül nincs mód megújulásra”. Helyette azt fogjuk mondani: az RMDSZ kebelében nincs mód megújulásra. Mi igen, akik még a szüleinktől, a népi környezetunktől, a magyar remekíróktól és az ugyanezeket nevelkedett tanárainktól tanultunk magyarul, nem a tévéből meg az újságból. De a gyurcsánymaggyaron már az sem segít, ha ismeri a kebel szó átvitt jelentését. Ő ehhez is menten hozzátapasztja az elmaradhatatlan, itt kétszeresen fölösleges belül szócskát, mondván: „az RMDSZ kebelén belül”. És a gyönyörű magyar kifejezés pocskéba ment. Nem szalasztja el a belül nyújtotta ragkettőzési alkalmat regényírónk sem: „minden ok és jogalap nélkül, még a jelenleg fennálló rendelkezéseken belül is” (helyesen: ... még a jelenlegi rendelkezések szerint is).

Esetében. Az esetében használata a mocsári magyarban számtalan elrettentő példával szolgál a hiábavaló szószaporításra, a teljességgel tartalmatlan fontoskodásra, amikor is nagy feneket akarnak keríteni kézenfekvő dolgoknak: „Románia GDP-je tavaly 97 milliárd eurót tett ki, Magyarország esetében 89 milliárd volt” (tömören: Románia GDP-je tavaly 97 milliárd eurót tett ki, Magyarországé 89 milliárd volt); „ha az így levágott bárányok esetében a gazda elváltozásokat vesz észre a belső szerveknél, köteles rögtön értesíteni az állatorvost” (tömören: ha az így levágott bárányokon a gazda belső szerve elváltozásokat észlel, köteles rögtön értesíteni az állatorvost); „ellenfél esetében a békés véleménynyilvánítás megengedett” (magyarosan: ellenfélnek is meg van engedve a békés véleménynyilvánítás); „Koszovó esetében ideális megoldás egy széles körű területi autonómia” (magyarosan: Koszovóra ideális megoldás a széles körű területi autonómia); „Magyarország esetében a gazdasági növekedés lassú” (magyarul: Magyarországon lassú a gazdasági növekedés); „a kisösszegű projektek támogatására a kollégiumok a rendelkezésükre álló keret tíz százalékát különítették el a nagyobb régiók ese-

esetében” (magyarul: ... a keret tíz százalékát különítették el a nagyobb régióknak). Megteszi tehát a határozói alapszóhoz illesztett rag vagy birtokjel is, semmi szükség az esetben betoldásával alkotott nehézkes és tétova jelentésű fröccsöntésre. Csakhogy a gyurcsánymagyar él-hal a körülményességért meg a pongyolaságért, utálja a hajlékony szabatossgot. Hadd álljon itt végezetül a bárgyú önisméltés, az ikerített agyalágyultság két iskolapéldája. Azt kellene megfogalmaznia a gyurcsánynyúlványnak, hogy bizonyos személyről nehéz rosszat mondani, és hogy bizonyos vidéken a fiatal halottat lakodalmi ruhába öltöztetik. Az ember elhül, ha arra gondol, mi töméntelen újságírói szemetet kellett összeolvasnia és írnia szegénynek, ha így oldja meg a feladatot: „fiatal halott esetében lakodalmi ruhába öltöztetik a halottat”, és „az ő esetében különösen nehéz rosszat mondani vele kapcsolatban”.

KANADAI / AMERIKAI MAGYARSÁG

1949 óta szolgálja a nyugatra szakadt magyar közösséget.

Elismerten, a nyugati világ legnagyobb példányszámban megjelenő magyar hetilapja. Megjelenik minden szerdán délelőtt, és még aznap olvashatják, akik megvásárolják a torontói magyar üzletekben. Előfizetés \$75 egy évre vagy \$40 félévre, postázással. A legfrissebb magyarországi, nemzetközi és sport híreket foglalja össze lapunk minden politikai elhajlás nélkül, mint a múltban. A Magyarországon hirdető több ezer olvasóhoz szólhatnak! Olvassa, hirdessen és rendelje meg a mindenki által szeretett Kékújságot!

A legjobban informált magyar a Magyarorságot olvassa!

Published by: Canadian Hungarian Media non Profit Corp.
747 St. Clair Ave. W. #103.
Toronto, ON M6C 4A4 Canada
Telefon: 416-656-8361, Fax: 416-651-2442

Kiadó: Aykler Béla
Főszerkesztő: Susan Papp
Felelős Szerkesztő: Dr Tanka László
Szerkesztő: Balás Róbert
Számítógépes szerkesztő: Horváth Zsolt
Web: www.kanadaimagyarsag.ca
E-mail: info@kanadaimagyarsag.ca

Reméljük továbbra is szolgálhatjuk a magyarságot a nyugati legnagyobb számú hetilapjával.

JÓZSA ZSUZSANNA

ZARÁNDOKÚTON MEDJUGORJÉBAN

Amióta István király, utód nélkül maradván, felajánlotta országát a Szűzanyának, Magyarország is Mária népe. A katolikusok hite szerint a Boldogságos Szűzanya a történelem során több helyen is megjelent, figyelmeztetve az emberiséget, hogy térjen vissza Istenhez. Csíksomlyó, Mariazell, Máriapócs, Lurd, Guadeloupe, Medjugorje is ilyen zarándokhely.

„Ha tudnátok, hogy mennyire szeretlek titeket, örömtökben sírnátok” – áll egy medjugorjei feliraton, melyet a világ több nyelvére lefordítottak mint egyetemes üzenetet. Medjugorje szláv eredete szerint hegyek között meghúzódó helységet jelent, Bosznia-Hercegovina területén található, Mostartól 25 kilométernyi távolságra.

Keresztút Fotó: Kovács Antónia

1981-től változott meg a Mária mennybeviteléről elnevezett plébánia élete, amikor a vallomások szerint a Szűzanya hat gyermeknek megjelent. Ők fiatal hölgyet láttak gyermekkel a karjában, aki kezével integetett, hogy menjenek közelebb. Meglepetésükben és félelmükben nem mertek hozzá közeledni. A látnokok tanúságtétele szerint attól a naptól kezdve mindennap megjelent nekik, bárhol is tartózkodtak. A harmadik napon, június 26-án hangzott el az első felhívás a békére: „Béke, béke, béke – és csak béke! Békének kell uralkodnia az ember és az Isten és az emberek között is!” A jelenések arra készítették a környéken, később a világ más részein lakókat, hogy egybegyűljenek és imádkozzanak. Hamarosan elkezdődött a látnokok, családjaik, a helybeliek, a papok zaklatása. A gyermekeket rendőrségi és pszichiátriai vizsgálatoknak vetették alá, azonban minden azt bizonyította, hogy egészségesek. Az akkori medjugorjei plébánost, Jozo Zovko ferences papot három és fél év börtönre ítélte a kommunista bíróság.

Az évek folyamán a közönséges falusi plébánia a világ

egyik legnagyobb imahelyévé változott. Az első húsz évben több mint húszmillió zarándok látogatta meg. A Szűzanya üzeneteibe foglalt kérések ugyanazok: béke, hit, megterés, imádság és böjt.

A márciusban Székelyföldről (a berecki Dimény Ibolya szervezésében) induló 19 tagú kis csapatunkat a hercegovinai határátkelőhelyen megállították – ennek a kis éjszakai várakozásnak köszönhetően reggel megcsodálhattuk az élénk táruuló panorámát: a Békási-szorozhoz hasonló magas kősziklákat, állóvizeket és folyókat, a hegyeket átszövő alagutakat. Sajnos, a lakott területekhez közeledve rengeteg szemetet láttunk az utak mentén, és a há-ború nyomai is visszaköszönek a tömbházak oldaláról (látni lehet a golyók, becsapódott lövedékek helyét). Sajátos képet mutat Szarajevó. Túlnyomóan bosnyákok, ezenkívül szerbek és horvátok lakják. A város egyedülálló légkörét a történetét alakító négy vallási csoport – római katolikus, ortodox kereszténység, muszlim és zsidó vallás – által hátrahagyott épített és más kulturális javak adják. Az útikönyvek szerint a világ egyetlen városa, ahol néhány száz méteren belül katolikus és ortodox templom, mecset és zsinagóga is található. Az első európai főváros, amelynek utcáin villamos járt. És a nagyvároshoz kötődik az első világháború kitörése is. Tovasuhannak a mecsetek, mi meg az autóbusszal folytatjuk kacsaringós, fölfelé kapaszkodó utunkat Medjugorje felé.

A zarándokhelyre érve rengeteg emberrel találkoztunk: legtöbben a kéttornyú, központi templom felé tartottak. Számos helyen építkeztek. Szálláshelyünk családi panzió volt: emeletes ház, külön ebédlőbejárattal, két-három ágyas szobákkal. Az ebéd mindig háromfogásos volt, a háziasszony finom házi süteménnyel kedveskedett a vendégeknek, az asztalról nem hiányzott az áfonyapálinka és az ebéd utáni bor sem. Csapatunkban többen voltak reformátusok, idősebbek is. A korelnök egy 75 éves, Felső-Háromszékről érkező hölgy, aki negyedszer járt Medjugorjében, s bár segítséggel, de megmászta a két magas hegyet – köztük a Krizevacot, a jelesnek nevezett hegyét. Több busznyi román zarándokkal találkoztunk, köztük csángókkal, akik Moldvából jöttek. Velük egy épülőfélben levő, inkább mesebeli kastélyhoz hasonlítható épületnél találkoztunk, amikor a házigazdák, Patrik és Nancy elmesélték, hogyan kerültek Medjugorjéba.

Ha nem a magam szemével láttam és fülemmel hallottam volna, akkor azt gondolnám, hogy valami hollywoodi filmtörténetbe csöppentünk bele, annyira mesebelinek tűnt az előttünk levő, mosolygós, fehér hajú házaspár története. Egy szegénységből dúsgazdagságba felkapaszkodó férfi, Patrik négy, különböző házasságokból származó gyermekkel. Harmadik feleségével – az ő kérésére – hatévi együttélés után a levegőben, helikopteren házassodik össze. Nancy egyházi házasságot szeretne, a férje elintézi, hogy érvénytelenítsék az első két házasságot, és egyházilag is összeadják őket. A pénz a legfontosabb az életében. Közben a négy gyermeknek is kicsúszik a lába alól a talaj: egyik kábítószerfüggő lesz, a

másik alkoholista, a lánya többször megy férjhez, majd elvállik, a legkisebbet meg sem keresztelték. A feleség unszolására elutaznak Medju-gorjéba, ahol megérinti a sok zarándok látványa és a hely kegyelme. Visszatérnek Amerikába, eladják vagyonukat, és a zarándokhelyen építkezésbe kezdenek: több mint száz férőhelyes fogadót építenek, ahol vendégül látnak papokat, zarándokokat. A kastélyt magyar dizájnmaster tervezte és román építész-mérnök felügyeli, csak romániai munkásokkal dolgoztatnak. Azért – mondják –, mert nagyon vallásos nép a román. Hetente jönnek autóbusszokkal zarándoklatra. Húsz év után pedig született egy közös fiuk: Emmánuel (jelentése: velünk az Isten).

A másik nagy élmény a Cenacolo Közösség megismerése, a kábítószer-függőségből kigyógyult fiatalok faluja, ahol hatvan ház épült az utóbbi években. A világ minden tájáról érkeznek fiatalok, akik szeretnék megváltoztatni életüket. Szinte lehetetlen szavakba foglalni mindazt, ami Medjugorjében fogad: háború helyett új, békés világot teremtenek. Bennünk is az fogalmazódik meg, ami szinte minden zarándokban: ide még vissza kell térnünk. *(Háromszék)*

DSIDA JENŐ

PÜNKÖSDI VÁRAKOZÁS

Kész a világ,
Feszült ünnepi várás
Tereng felette.
Halotti csend. Csak néha néha
Sóhajt az Isten Lelke.
Kimérve minden pálya
Megtöltve minden lélek-lámpa,
Ahol csak úr a lét...
De jaj, sötét van,
Mélységes, iszonyú sötét!
A zordon tömeg-árnyék
Némán zokogva kering útjain,
S csak egyet tud és egyet érez...
Most váratlanul vágyón megvonaglik
És felzúg Istenéhez:
Betelt az idő!
Sugarat, fényt, színt adj nekünk,
Mert epedünk!
Fényesség nélkül oly sivár az élet!
Nagy alkotónk, oh mondd ki szent ígéret
Legyen világosság!...
És ismétlik mindig erősebben
A felviharzott étheren keresztül
És felharsan az egek harsonája
S a végtelennek zsolozsmája zendül
Zsibongva, zsongva...
És nagy szavát az Úr - kimondja!

KISIMRE FERENC

AZ ÚR CSODÁSAN MŰKÖDIK...

Néhány gondolat Dancs Rózsa Vaddisznók törték a törökbúzá című kötetéről

Először 2013 novemberében hallottam Dancs Rózsa nevét. A szegedi Millenniumi Kávéház november 12-én adott otthont annak a bemutatkozó estnek, ahol megismerhettem őt és néhány szót válthattam vele. A Sepsiszent-györgytől Torontóig címet viselő rendezvényen – a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége helyi tagozatának szervezésében – a hallgatóságnak bemutatták a Szervátiusz-díjas szerző Vaddisznók törték a törökbúzá című kötetét is. Érdekelt az esemény, annál is inkább, mert mindig különös vonzódással figyeltem/figyelem azokat, akik a „határon kívül” törekszenek arra, hogy értékeket adjanak át magyar testvéreiknek. Mégpedig nemcsak abban a környezetben, amelyben éppen élnek, hanem a kicsinyre zsugorított anyaországban élőknek is. Abban a bő másfél órában meggyőződhettem arról, hogy Dancs Rózsa ezek közé tartozik. Egy asszony, aki elsősorban gyermekeinek jövőjét tartja szem előtt, s emiatt akar kitörni abból a testet-lelket bénító, embertelen és istentelen társadalmi közegből, amely a nyolcvanas évek Ceausescu Romániáját jellemzi. Egykori délvideki kisebbségiként volt alkalom megismerni a Titó-féle „meggyőző” szocializmus nemzetpraktikáit, jóllehet azokat nem lehetett még véletlenül sem összehasonlítani az erdélyi magyar testvéreket ért szörnyű atrocitásokkal. Nos, az immáron Kanadában élő székely író ezek egy részét ismertette előttünk azon az őszi irodalmi esten, s bepillantást engedett novelláskötetének tartalmába is.

Itthon azután olvasni kezdtem a könyvet. Tudom, a novellákból álló kötet nem lehet úgy végig robogni, mint egy regényen, ám gyakran azon vettem észre magam, hogy hétmérföldes léptekkel haladok előre, mert kíváncsi vagyok a következő történetre, érdekel a téma, rabul ejt a nyelvezet és szeretném magamnak megőrizni azokat a gondolatokat, amelyeket a szerző oly’ szépen elhelyezett a mondandói között. Ilyenkor persze illik arról is szót ejteni, hogy melyik elbeszélés tetszett a legjobban, melyik fogott meg leginkább a sok közül. Könnyű a válasz: mindegyik. Mert volt olyan közöttük, amelyen jól mosolyogtam, néha kacagtam, de időnként akadt néhány történet, amelyet – férfiasan bevalom – megkönnyeztem.

Jó volt olvasni azokat a bájos kis történeteket, amelyek az embert a gyermekkorára emlékeztetik. Közülük is talán a *Szilvafa* című elbeszélés áll hozzám a legközelebb, mert páratlan könnyedséggel, gördülékenyen, gyönyörű kifejezésekkel mond el egy olyan történetet, amilyent számtalan alkalommal feljegyezhetünk egy-egy faluban, kisebb közösségben. Nagyon sok Kormos Sanyi téblábolt mindenfelé, nemcsak a Székelyföldön, hanem a bácskai róna falvaiban is. Közülük egyesek elnyerték „méltó jutalmukat”, mások

nem. S felnőttként is megmaradtak olyan Janus-arcúaknak, mint amilyenek süvölvényekként voltak.

Egy-egy történet elolvasása után gyakran támad olyan érzése az embernek, hogy: most azután kilépek az erkélyre és elordítom magam! Világgá kiáltom azt a hihetetlenül sok igazságtalanságot, butaságot, emberi alávalóságból eredő förtelmet, a sunyiság gusztustalan megnyilvánulásait, a saját nemzetét gerinctelenül eláruló gyászhuszárok országlásának „dicső tetteit” és mindazt, amit Dancs Rózsa ebben a kiváló kötetében bemutatott. Példaként kell említeni ebben a kontextusban a *Júlia*, a *Kihallgatás*, a „*Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel!*”, az *Akartunk élni szabadon*, az *Erdély salátástálon* című elbeszéléseket, de sorolhatnánk tovább, hiszen van belőlük bőven. Számomra egyébként a *Júlia* című történet volt a megdöbbenésnek a non plus ultrája, amikor elállt a lélegzetem és egyszerűen nem tudtam elhinni, hogy egy csaknem százalomra méltó, csipőficamos fiatal, egyetemre felvételiző lányt valakinek/valakiknek miként sikerült ennyire romlottá, elvetemültté tenni?!

A címadó novella nagyságát pedig abban is lehet keresni, hogy miként tud egy „üléstoplónyi gyermek” visszaemlékezni az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc idején történetekre s felidézni az eldugott kicsiny falucskának az akkori eseményeit, hangulatát. Nagyon sokat olvastam a bátor magyar emberek akkori cselekedeteiről, a határon túliak együtt érző megmozdulásairól, arról a hihetetlen szolidaritásról, amely az anyaországi forradalmárok tetteit segítette, bátorította, imába foglalta és szívébe zárta a testvérek életét, sorsának alakulását. Az egyszerű emberek természetességéből fakadó tiszta, őszinte érzések, cselekedetek sorjájának a papírlapokon, amelyeket egy akkortájt eszmélő gyermeklány fogalmaz meg olyan markáns formában, hogy nem lehet kétségünk afelől: további életének is meghatározó élményévé vált ez a magyarság szempontjából dicsőséges, ugyanakkor tragikus tizenegynéhány nap. Az sem véletlen tehát, hogy az íróőnek e nagyon szomorú, de szinte lírai szépségű művét a szakma is méltóképpen kezelte és elismerésben részesítette.

A legnagyobb drámai feszültséget, legalábbis szerintem, az *Úr csodásan működik* című elbeszélésben fedezhetjük fel. A cselekmény vonulatában érezhető, szinte kitapintható feszültség egyszerűen letaglózza az embert. A Szentestén haladó kislánya ágya mellett virrasztó édesanya látványa, szörnyű tragédiája felett érzett fájdalom bennünket is megérint: az az érzésünk, hogy mi is bent ülünk a kicsiny szobában az anyával, végtelenül tehetetlenek vagyunk és némán hallgatjuk az utcáról beszűrődő zajt, amelyben feltűnik a „Kis karácsony, nagy karácsony, Kisült-e már a kalácsom?...” című dal meg-megújuló refrénje. S várjuk a percek múlását. Vele együtt imádkozunk a leánykáért, lelki üdvéért. Mindeközben megismerjük az édesanyja előbb boldog, majd egyre szomorúbbra forduló életét. A Jóisten

Contin. From p. 22)

pedig meghallhatja imánkat. Rózsika, az alig négy éves kisleány kinyitja a szemét, megszólal és azt kérdezi az édesanyjától: „Hallod, mama? Mi az?” A Mennyből az angyal visszhangzik odakintről, s ebben a hihetetlen katarzist nyújtó pillanatban mi is együtt örvendünk a boldog emberekkel. Mert Szenteste van és az Úr csodásan működik...

Nagy élmény volt a szegedi irodalmi-bemutató est, nemkülönben a *Vaddisznók törték a törökbúzákat* című kötet olvasása, amelyet őszinte szívvel és szándékkal tudok ajánlani mindenkinek. Merthogy abban nemcsak lelki-szellemi élményt talál az olvasó, hanem olyan markáns módon megfogalmazott magyarságféltést, egyenes gerinccel és tekintettel kifejezésre juttatott nemzettudatot, amelyet mindnyájunknak tanulni, követni kell.

Itthon és külhonban egyaránt.

Képek a szegedi könyvbemutatóról

the coffee mill COURTYARD CAFE **50 éves!**

Minden nap nyitva!
A legfinomabb bécsiszelet,
gulyásleves, borjúpaprikás!
99 Yorkville Ave., Toronto, ON
416 920 2108
Élőzene péntek, szombat és
vasárnap este!

Colonel **Perczel** and Captain **Henry Lang** have yet to be translated into English. Only a much edited and revised version of **Figyelmessy's** memoirs in Hungarian has survived; the original English-language manuscript has been lost for more than a century.

While the Civil War was raging in the United States, momentous events were also unfolding in Europe. Following decisive defeats at the hands of the French and Italians in 1859 and the Prussians in 1866, the Hapsburg government revamped the political structure of the realm, creating the Dual Monarchy of Austria-Hungary in 1867. The new order prompted many of the exiles living in western Europe to return but only a few in America followed their example.

Like their native-born comrades, Hungarians joined veterans' organizations such as MOLLUS (Military Order of the Loyal Legion of the United States) and GAR (Grand Army of the Republic). **Ignatz Kappner**, colonel of the 3rd U.S. Colored Heavy Artillery and commander of Fort Pickering, was a member of both groups. **Theodore Korony**, commander of Winfield Scott Hancock Post, No. 259, was often cited in the newspapers for his zeal and success in recruiting new members for GAR.

A number of veterans were rewarded with civil service appointments, especially in the diplomatic corps. **Figyelmessy**, for example, was U.S. consul to British Guyana for nearly two decades. **Joseph Vandor**, a Harvard graduate and first colonel of the 7th Wisconsin Infantry, was the American representative in Tahiti for several years.

The most notable post-war career undoubtedly belongs to **Joseph Pulitzer**. Coming to America in 1864 as a 17-year old youth, he was with the 1st New York (Lincoln) Cavalry. His subsequent meteoric rise in journalism and his philanthropic gestures are told in dozens of books and countless articles. As a lawyer and judge, **Roderick E. Rombauer** acquired a considerable reputation in Missouri; his entry in the *National Cyclopaedia of American Biography* highlights his achievements. **Dr. Rudolf Tauszky** became a leading expert on mental health in New York City; tragically, he himself became a victim of the disease.

While only a handful of Hungarians fought for the Lost Cause, the most prolific and renowned designer of Confederate monuments was a Hungarian, George Julian Zolnay, a scion of the famous Zsolnay family of Pécs. Coming to America in 1892, Zolnay's remarkable talents and the patronage of Varina Davis, Jefferson Davis' widow, secured him commissions throughout the South, earning him the sobriquet "Sculptor of the Confederacy." His entry in *Who Was Who in American Art* and similar references provide a list of his most memorable creations.

POLGÁR EDINA

A TORONTÓI FŐKONZULÁTUS ÚJRA MEGNYITOTTA KAPUIT A KANADAI MAGYAROK ELŐTT

1. Ünnepélyes szalagátvágás

2014. április 14-én ünnepélyes keretek között került sor Magyarország Torontói Főkonzulátusának újrainvitására, mely kivételes alkalmat magas rangú magyar és kanadai állami vezetők, diplomaták, valamint a kanadai magyar szervezetek vezetői és tagjai tisztelték meg jelenlétükkel. A rendezvényen a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasai képviselték a kanadai diaszpóra és Magyarország közötti kapcsolatokat erősítését célzó nemzetpolitikai törekvéseket.

A Magyarországról érkező delegáció vezetője Takács Szabolcs, a Külügyminisztérium biztonságpolitikáért felelős helyettes államtitkára volt, aki köszöntő beszédében megemlítette, hogy a Főkonzulátust pénzügyi okokra hivatkozva még 2009-ben záratta be az akkori kormányzat. Kihangsúlyozta, hogy az újrainvitás annak az új nemzetpolitikának a kézzelfogható eredménye, amelyet a kormány 2010-ben kezdett el, és amelynek részeként egyrészt bevezette az egyszerűsített honosítási eljárást, másrészt pedig a világon mindenütt megpróbált állandó diplomáciai képviseletet nyitni, ahol jelentős magyar diaszpóra él. Így került sor Torontó mellett a Melbourne-i és Sao Paulo-i konzulátusok megnyitására is.

2. Takács Szabolcs helyettes államtitkár

Takács Szabolcs helyettes államtitkár felhívta a figyelmet arra is, hogy idén ünnepeljük a magyar-kanadai diplomáciai kapcsolatokat felvételének 50. évfordulóját, a magyar függetlenség 25., a NATO-csatlakozás 15. és Magyarország Európai

Unióhoz való csatlakozásának 10. évfordulóját, valamint az első világháború kitörésének 100. és a magyar holokauszt 70. évfordulóját. Ezek a jubileumok több kapcsolódási pontot jelentenek államaink kétoldalú együttműködésében.

3. Dr. Pordány László nagykövet beszéde

Dr. Pordány László nagykövet beszédében szintén kiemelte a Torontói Főkonzulátus újrainításának fontosságát, tekintve, hogy Ontario tartomány Kanadának az egyik legdinamikusabban fejlődő része, a 315 ezer magát magyarnak valló kanadai állampolgárnak közel a fele ebben a tartományban él, így az állandó magyar külképviselet jelenléte az eddiginél még fontosabb.

Az ünnepélyes eseményt megtisztelte jelenlétével Hon. Michael Coteau, Ontario Tartomány bevándorlási és állampolgársági ügyekért felelős minisztere, valamint Dimitris Azemopoulos görög főkonzul, a torontói konzuli testületek vezetője, akik szintén gratulációjukat és jókívánságaikat közvetítették az egybegyűltek felé.

Dr. Szabó Stefánia főkonzul

A KCSP ösztöndíjasok egy csoportja és mentoraik

Az ünnepélyes megnyitót követően a főkonzuli rezidencián, barátságos légkörben tartott állófogadáson vettek részt a meghívott magyar vendégek, ezzel is alkalmat adva kötetlen társalgásra, ismerkedésre és a magyar baráti kapcsolatok ápolására. Itt került sor Corneliu Chisu kanadai parlamenti képviselő kitüntetésére, aki a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést vehette át Áder János köztársasági elnök üzenetével.

A Főkonzulátust dr. Szabó Stefánia főkonzul asszony vezeti, és konzuli kerülete három kanadai tartományra terjed ki: Ontario, Manitoba és Saskatchewan.

A Főkonzulátus elérhetősége: Posta: 175 Bloor St. East, Suite 1109, South Tower, Toronto, Ontario, M4W 3R8
Telefon: +1-416-4275989

ÁPRILY LAJOS

VIRÁG-ÉNEK

Odalent a folyón szakadoz már
roppanva a téli palást.
Jöjj le a fűzfa-berekbe,
nézd meg a jég-rohanást.

Hullámot a mélybe szorítva,
a lelkemen áll a palást.
Ülj le a lelkem partján,
várd meg a rianást:

Arany-fejszés tavasz jön
gátolhatatlanul.
A part virága halni
szabad hullámba hull.

Te ringó rózsza-szirmot
szelíd kézzel kifogsz.
Vizemben, karsú asszony,
megint fürödni fogsz.

Music and Dance

with Máté Szigeti and the Students of
Hamilton Academy of Performing Arts
&
Hamilton City Ballet

Two ways to purchase tickets
and subscriptions:

[Mail] *Return this form to Máté Szigeti*

Hamilton Academy of Performing Arts
108 Park Street West
Dundas, ON., L9H 1X4

Call for information: 905-574-2457 or 289-938-2457

Cheques should be made payable to Máté Szigeti

[Email] szigetimate@gmail.com

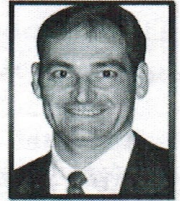
Hamilton Academy of Performing Arts is registered as
a non-profit, charitable organization.

(CBN 85903 8267 RR0001)

Please see the HAPA website for donations:
<http://www.haofpa.com/fundraising.html>

„A PÉNZ NEM MINDEN, DE JÓ HA VAN”

Tapasztalatom szerint, a gazdaságilag
független emberek kevesebbet aggnak
a piac és az élet ingadozásai miatt.
Átfogó pénzügyi tanácsadással segíték
Önnek lelki nyugalma és vagyoni
biztonsága megvalósításában.

Gábor László Vaski, CFP, B.Mus.
Senior Financial Consultant
390 Brant Street Suite 600,
Burlington, ON L7R 4J4

SOLUTIONS BUILT AROUND YOU™

Investors Group Financial Services Inc.

Tel: 905-333-3335, or 1-888-467-8844 (toll free)

Fax: 905-333-3559

e-mail: gabor.vaski@investorsgroup.com

www.investorsgroup.com

- ▶ BEFEKTETÉSI TANÁCSADÁS
- ▶ NYUGDIJBEFEKTETÉS
- ▶ ADÓTANÁCSADÁS
- ▶ JELZÁLOGKÖLCSÖN
- ▶ BIZTOSÍTÁS*
- ▶ KÉSZPÉNZ KEZELÉS
- ▶ HAGYATÉK,
- ▶ VÉGRENDELET TANÁCSOK
- ▶ BRÓKER SZOLGÁLTATÁSOK

TM Trademarks owned by Investors Group Inc. and licensed to affiliated corporations
* Insurance products and services distributed through I.G. Insurance Services Inc.
Insurance License sponsored by The Great-West Assurance Company
** Brokerage services offered through Investors Group Securities Inc.

A KALEIDOSZKÓP HAGYOMÁNYŐRZŐ KLUB MAGYAR TEHETSÉGEK JELENTKEZÉSÉT VÁRJA:

ÉNEK, HANGSZER, SZAVALAT,
TÁNC, SZÍNÉSZI ADOTTSÁG - MINDEN

ÉRDEKEL

Hívja:

416 491 4631

Írjon:

rozsadancs@yahoo.ca

MAGYAR NAPLÓ

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

**Az egyetlen szépirodalmi folyóirat
a DIGITALSTAND-on!**

A Magyar Napló elektronikus formája már a www.digitalstand.hu webáruházban is elérhető!
A digitális folyóirat tartalma teljes egészében megegyezik a hagyományos lapszámokéval.

Digitális lapszám vásárlása: 390 Ft

Digitális előfizetés

12 hónapra: 3960 Ft (12 lapszám, egy lapszám ára: 330 Ft)

6 hónapra: 1980 Ft (6 lapszám, egy lapszám ára: 330 Ft)

3 hónapra: 990 Ft (3 lapszám, egy lapszám ára: 330 Ft)

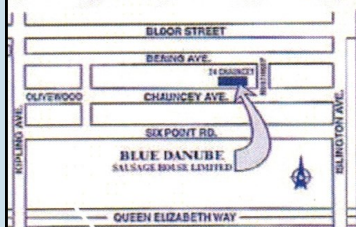
(Az árak az Áfá-t tartalmazzák.)

Fedezze fel a digitális újságolvasás előnyeit! Ha a Digitalstandot választja, a Magyar Napló mindig Önnél lesz, ráadásul kedvezőbb áron, mint korábban bármikor!

BLUE DANUBE SAUSAGE HOUSE LIMITED

Igazi magyaros jóízű friss hentesárak
Finom házi sütemények
Magyar áruk bőséges választéka
Szeretettel várja Önöket a Balega család

24 Chauncey Ave.,
Etobicoke, ON M8Z 2Z4
Tel: (416) 234-9911
Fax: (416) 234-9122
bluedanubesausagehouse.com

A torontói magyar közösség emlékönyve

1938 - 2011

History of Toronto's Hungarian Community

szerkesztette

Dancs Rózsa

Ára: 30:00 CA\$. Hívja: 416 491 4631

nemzeti regiszter

40 éves

Rubik kocka

Bóbita gyermeklap

Újra itt a Bóbita!

Mami, tudod mi van benne? Vers, játék és sok-sok mese! Nyelvtörő, rejtvény, színező, találós kérdések, fejtörők!

Édesanyám, kérlek nagyon, legyen az én gyermeklapom!

Megrendelhető:
416 491 4631

Magyar-Angol Kulturális Folyóirat Hungarian-English Cultural Magazine

ALEJDOSZKÓP
ALEIDOSCOPE

"Nincs más haza, csak az anyanyelv..."
(Márai)

16 éve indult el

Észak-Amerika egyetlen kétnyelvű,
kimagasló színvonalat követő kulturális folyóirata

Szervátiusz Jenő-díjjal kitüntetett lap

Az összmagyarság irodalmi, kulturális,
tudományos munkásságára odafigyelő folyóirat

Főszerkesztő: Dancs Rózsa

Felelős kiadó: George Telch Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub
email: rozsadancs@yahoo.ca

Tel: 416-491-4631